

Стенографски дневник

НА

92. заседание

Вторник, 26 август 1947 г.

(Открито в 9 ч. 45 м.)

Председателствувал подпредседателят Петър Каменов. Секретари: Яни Янев и Димитър Георгиев.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения	Стр.	Съобщения	Стр.
Отпуски	441	Слави Пушкар	447
По дневния ред:		Владимир Поптомов	450
Законопроект за забраняване и разтуряне на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков и всичките му подразделения и секции. (Първо и второ четене)	441, 454	Владимир Арнаудов	452
Говорили: м-р Ради Найденов	442	Атанас Драгиев	452
		Нисим Исаков	453
		Дневен ред за следващото заседание	454

Председателствувал Петър Каменов: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Откривам заседанието.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Ангел Типевски, Андрей Андреев, Асен Памятов, Атанас Лерянски, д-р Борис Ненов, д-р Васил Ханджиев, Георги Колев Илиев, Георги Кръстев Динев, д-р Георги Петков, Георги Босолов, Георги Чанков, Господин Господинов, Димитър Панайотов, д-р Диню Гочев, Дичо Тодоров, Добри Бодуров, Екатерина Аврамова, Елисавета п. Антонова, Живко Живков, Иван Василев, Йордан Панайотов, Йордан Русев, Камен Христов, Константин Шопов, Костадин Диклиев, Лалю Ганчев, Любен Боянов, Людмил Стоянов, Марко Попов, Мата Тюркеджиева, Милан Димов, Мустафа Хасанов, Недю Георгиев, Недялка Душкова, д-р Ненчо Николаев, Ниню Петков, Петко Кунин, Петко Петков, д-р Петър Попсадов, Петър Панайотов, Светла Даскалова, Серги Златанов, Спаска Воденичарска, Станю Коев Станев, Стойне Лисийски, Стоян Гагов, Стратия Синдеров, Титко Чернокосев, Тодор Павлов, Трифон Кунев, Христо Попов, Шола Драгойчева, Юсин Имамев, Янко Атанасов Димов, Янко Димитров)

Председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители:

Ангел Държански — един ден, Добри Бодуров — един ден, Петко Благоев — един ден, Стоян Жеков — два дни.

Народният представител Милан Данев иска един ден отпуск. Ползувал се е досега с 25 дни отпуск. Които г-да народни представители са съгласни да му се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Народната представителка Недялка П. Душкова иска един ден отпуск. Ползувала се е досега с 30 дни отпуск. Които г-да народни представители са съгласни да ѝ се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минваме към дневния ред:

Първо четене на законопроекта за забраняване и разтуряне на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков и всичките му подразделения и секции.

Моля г-н секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за забраняване и разтуряне на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков и всичките му подразделения и секции

Г-жи и г-да народни представители! При разглеждането на множество наказателни дела от областните съдилища в страната по разкрити конспирации и други престъпления срещу народната власт се събраха изобилни доказателства:

че опозиционният „БЗНС — Н. Петков“, неговите подразделения ЗМС и други и неговите секции са се превърнали в организиран цехът, около който се групират фашистките и реставраторски сили в страната ни;

че голямо число от вождите на този съюз, след като окончателно са загубили вярата да спечелят народното доверие по пътя

на легалната борба и използвайки, като прикритие, осигурените им от законите права и свобода: свобода на слово и печат, свобода на събрания и агитация, свобода на организиране, свобода на трибуна във ВНС и пр., са повели съюза по пътищата на нелегалната борба, са възприели като политическа линия на съюза и са провели на дело като метод на борба срещу народната власт: а) организиране на въоръжен преврат за насилствено сваляне на установената законна власт; б) терористическа, саботажническа и диверсионна дейност с намерение да предизвикат чрез нея смутове и експеси в страната, да отслабят властта и всичко това с престъпната замисъл да предизвикат външна намеса, окупация на страната ни от чужди сили, с помощта на които да заемат властта;

че под влиянието на една безогледна агитация, провеждана устно, от ухото на ухо, по села и градове, допълвана с пораженска пропаганда чрез позиви и чрез партийния орган на този съюз „Народно земеделско знаме“, са се създали гнезда, които са се поставили на шпионска служба на външни, враждебно настроени на Родината ни страни, с което е целено да се подкопае националната независимост, държавния суверенитет и външната сигурност на нашата страна.

Събраните изобилни материали в това направление са толкова много, че и изброяването им само би отнело много време. Тукане се спираме само на съдебно проверените такива:

1) По делото срещу „Гемето“ пред Софийския областен съд и по делото срещу неговите последователи пред военно-полевия съд при 3-та Балканска дивизия се доказа, че бунтът по време на Отечествената война в 24-и пехотен полк, при който бунт войници от една дружина на този полк, под влияние на пораженската агитация на геметовци за „мир, хляб и народовластие“, опяваха да преминат р. Дунав и да продължат военните действия срещу хитлеристките банди, а тръгнаха назад към България, жертви на който бунт паднаха 18 войници и подофицери от полка, е бил предизвикан от подстрекателството на Гемето и на неговите съидейници от БЗНС. Дори в ония върховни моменти на Отечествената война геметовци не спряха своята престъпна дейност.

2) По делото срещу подсъдимите от банда „Д-р Г. М. Димитров“ — н. о. х. д. № 347/1946 г. по описа на Кюстендилския областен съд, които бяха възприели за своя програма престъпните препоръки дадени им от д-р Г. М. Димитров за извършване убийства и други терористически действия в страната, извършиха в името на тази програма убийствата на младежите ремесленици от лагера в Осогово, хвърлиха бомба срещу сдружените земсисти в с. Граница, извършиха убийство на войници при Кални-мост. Защитата, която „БЗНС — Никола Петков“ даде на тяхната престъпна дейност в колоните на „Народно земеделско знаме“, посочи още тогава опасните пътища, към които се насочва този съюз.

3) По редица наказателни дела, разгледани от областните съдилища в страната, свидетелите и обвиняемите установяват, че Никола Петков, главен политически секретар на „БЗНС — Никола Петков“, главен редактор на органа на този съюз и парламентски лидер на същия съюз, е подбуждал към създаване на военни конспиративни организации „Военен съюз“ и „Неутрален офицер“, които е трябвало да действуват като въоръжен авангард на съюза за свалянето с въоръжена сила на законно установената власт. В същото си качество Никола Петков е подбуждал и давал инструкции на съюзни дейци за премияване към нелегални методи на борба.

Също такова подбудителство са вършили и други ръководни дейци на „БЗНС — Н. Петков“.

4) По делото срещу Петър Коев — н. о. х. д. № 328/1947 г. на Софийския областен съд се установи подбудителството към създаване на военно-конспиративната организация „Неутрален офицер“ и тясната връзка между тази организация и главния политически секретар на БЗНС — Н. Петков, комуто Петър Коев е докладвал всичко по дълг и от когото е получавал директиви за продължаване връзките със същата организация.

5) По делото срещу военната конспиративна организация „Неутрален офицер“ и по онова срещу нейния главен ръководител ген. Иван Константинов Попов, и двете разглеждани от Софийския областен съд, се установи, че създаването и на тази военно-конспиративна организация е дело на функционери от опозиционния БЗНС с оглед да се завземе властта чрез въоръжена сила.

6) По делото срещу конспиративната организация „Военен съюз“ и по делата по конспирации на офицери от Сливенския и от Старозагорския гарнизони с числото на завербованите в тях конспиративни офицери се доказа колко предстояща е била опасността от предизвикване на вътрешни размирия, безредия и кървави междоусобици. Данните показват още, че всички тези конспиративни организации са били нелегални подразделения на „БЗНС — Н. Петков“ и че неговият политически орган „Народно земеделско знаме“ е бил предоставен от ръководството на съюза като трибуна на ръководителите на тази конспиративна организация.

7) По делото на Свищовския областен съд срещу Петър Ст. Данков, председател на опозиционната дружба в с. Хаджи Димитрово и др. — н. о. х. д. № 409/1947 г. се установява преминаването към терористически действия за разслабване силите на властта и предизвикване смутове в страната от страна на опозиционни функционери. Всички подсъдени обясняват, че това са извършили в името на съзидателната партийна дисциплина и провели тези акции като политическа линия на опозиционния БЗНС, съобщена им чрез Д. Ц. Иванов от гр. Свищов.

8) По делото срещу Рангел Дискалов, бивш народен представител от народното събрание на „БЗНС — Н. Петков“ и член от постоянното присъствие на съюза — н. о. х. д. № 612/1946 г. на Сливенския областен съд, са събрани пълни доказателства за директиви, дадени от името на постоянното присъствие на „БЗНС — Н. Петков“ за преминаване, към диверсионна, саботажническа и терористическа дейност и за обявяване на РП (к) като враг № 1 и съюза „Звено“ като враг № 2 на българския народ, в резултат на което е последвало нападението в с. Чокоба, Сливенско, при което нападение има двама убити.

9) По делата за терористична и саботажническа дейност в Годечко, Смолянско, Ломско и другаде се разкри, че тия подстрекателни действия, направлявани от същия център са дали като резултат извършването на общоопасни престъпления.

10) Д. Ц. Иванов от Свищов, виден деятел на „БЗНС — Н. Петков“, установява, че директиви за минаване на съюза към нелегални методи на борба е получил от главния политически секретар на съюза и ги е провел чрез съюзните дейци в с. Хаджи Димитрово, Свищовско и в резултат на това е извършен палеж и е хвърлена бомба в дома на кмета на същото село, от която са били тежко наранени самият кмет и жена му.

11) Бившият активен съюзеи деятел Гочо Стефанов, от гр. Карнобат, дава изобилителни показания за директиви, получени от Сърбински и Кръстю Борисов, главни ръководители на опозиционния ЗМС, за преминаване на съюза към нелегални методи на борба, които директиви са били потвърдени и от главния политически секретар на съюза Никола Петков.

Не може при наличността на всички тия изобилни данни да не се дойде до непоколебимо дълбоко убеждение, че това не са прояви на лични политически разбирания, на лична политика, а съставят възприета от ръководството на съюза и твърдо провеждана политическа линия общо на съюза като политическа организация.

Несъмнено е, че членовете на постоянното присъствие и на Висшия съюзеи съвет на тая политическа организация са схващали ясно, че в случая не се касае за прояви на отделни съюзни членове, а за провеждане на партийен съюзеи курс на безогледна борба срещу законната власт чрез използване на забранени от закона средства.

Двадесет и трима народни представители, избрани с листата на „БЗНС — Н. Петков“, са депозирали на Никола Петков заявления за оставка с които последният да си послужа, когато намери за разумно; с това тия народни представители са поставили прекратяването на своя мандат като такъв, в зависимост не от волята на своите избиратели и своята съвест, а само от личното усмотрение на Никола Петков.

Известна е дейността на бившия главен секретар на БЗНС — Д-р Г. М. Димитров (Гемето) в чужбина. Заедно с Ференц Наги, Мачек и др. той е образувал задграничен комитет за борба против законно установената в страната власт с всички средства, включително и насилствени.

Върховният съюзеи съвет със специална точка в резолюцията си от 17 и 18 юли 1947 г. се е занимавал с тази дейност на Гемето, обсъждайки я и се е задоволил само с констатациите, че тя ангажира Гемето последния, без да порицае, осъди и квалифицира тая предателска дейност и без да постави въпрос може ли той и за напред да се смята за сдружен земеделец. Това поведение може да се тълкува само като мълчаливо насърчване дейността на Гемето.

Българският народ помни, че в критическите дни, които изживява Родина ни по време на преговорите за мир, по време когато в страната монархо-фашистки империалистически кръгове предявяват алчни претенции да откъснат живи части от родната земя и да измислят фантастични обяснения за непричинени ни от нас щети, по време, когато тия несправедливи претенции се насърждаха от легални среди в чужбина, лица от постоянното присъствие на

„БЗНС — Н. Петков“ връчваха на правителствата на външни сили по разни поводи на няколко пъти изложения и искаха намесата им в нашите чисто български вътрешни работи.

Петър Коев — един от секретарите на „БЗНС — Н. Петков“ открито пред съда призна престъпната си конспиративна дейност. Обаче и до днес той не е снет от поста секретар на съюза, неговата дейност не е осъдена и порицана от съюзното ръководство, а на против тия извършители й бяха взети под закрилата на целия съюз.

Не е порицана, отречена и осъдена дейността на главния секретар на БЗНС — Н. Петков, изразена в подбудителство към създаване и изграждане на военни конспиративни организации из средите на реакционно настроени офицери за извършване с въоръжена сила на държавен преврат; в подбудителството на отговорни съюзни дейатели и членове към терористична, саботажническа и диверсионна дейност, Никола Д. Петков не само не е изключен от съюза, но той и до днес не е снет от поста главен секретар на съюза, което не означава друго освен одобряване от съюзното ръководство на извършеното от Никола Д. Петков.

Не е изключен от редовете на съюза и Димитър Ц. Иванов, от гр. Свищов, околийски секретар, а за известно време и помощник главен организационен секретар при съюза, нито подбудените от него и Никола Д. Петков извършители на палеж и терористическа дейност в с. Хаджи Димитрово, Свищовско, нито пък е порицана и осъдена от съюзното ръководство престъпната дейност на тия и много други такива членове, напротив, винаги авторите на прояви от този род са били вземани под закрилата на съюза и издигнати чрез колоните на „Народно земеделско знаме“ като жертви и герои за успеха на неговите борби.

От всички тия и много други факта става очевидно, че „БЗНС — Н. Петков“, като политическа организация е тръгнал по пътята на заговорите и конспирациите.

За да се пресекат из основи опитите за разслабване дисциплината и разколебаване духа на армията, за деморализиране войничката и офицерска маса, за отслабване боеспособността на войската ни;

за да се изкоренят из основи опитите за използването на въоръжената народна сила — войската, за сваляне чрез преврат законоустановената народна власт;

за да се осигури организирането без смущения прехраната на народа;

за да се спрат завинаги опитите за подриване на нашия държавен суверенитет чрез систематични престъпления, налага се да се забрани и разтурни „БЗНС — Н. Петков“, неговото младежко отделение — ЗМС и всички други подразделения и секции към тях, а така също да се разтурни и парламентарната група на „БЗНС — Н. Петков“ и се анулират депутатските мандати на нейните членове и не се допусне тяхното заместване от следващите кандидати в списъците, по които те са избрани.

Като ви излагам всичко това, моля, г-жи и г-да народни представители, да обсъдите и приемете предложения ви законопроект.

Гр. София, 22 август 1947 г.

Министър на правосъдието: Р. Найденов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за забраняване и разтуряне на Българския земеделски народен съюз — Н. Петков и всичките му подразделения и секции.

Чл. 1. Обявява се за забранен и се разтуря Българският земеделски народен съюз — Н. Петков, Земеделският младежки съюз при същия и всичките им подразделения и секции.

Разтуря се също така парламентарната група на БЗНС — Н. Петков, като се анулира депутатският мандат на нейните членове и не се допусна тяхното заместване от следващите кандидати по списъците, по които те са избрани.

Чл. 2. Всички имущества на Българския земеделски народен съюз — Н. Петков, Земеделският младежки съюз при същия и подразделенията му се предават на държавата.

Чл. 3. Лицата, които държат каквито и да е движими и недвижими имоти, принадлежащи на организациите по чл. 1, а така също и книжа и архиви на същите организации, трябва да ги обявят и предадат на Министерството на вътрешните работи и на неговите органи по места в седемдневен срок от влизането на този закон в сила.

Чл. 4. За неизпълнение разпоредбите на чл. 3 виновните се наказват със строг тъмничен затвор до 10 години и с глоба до 1,000,000 лв.

Чл. 5. Който се опита да възстанови под каквато и да било форма организациите, упоменати по чл. 1, се наказва по чл. 1 от наредбата-закон за защита на народната власт.

Председателстващ Петър Каменов: Имз думата г-н министърът на правосъдието.

Министър Радн Найденов: (От трибуната, Посрещнат с продължителни ръкоплескания от мнозинството) Уважаеми народни представители и представители! Не съм случаен и не неочаквано днеска ние ви поставяме да разрешите въпроса за забраняване и разтуряне на политическата група, кръстена на Никола Петков, така нареченият Български земеделски народен съюз — Никола Петков. Още от заглавието на законопроекта вие си спомняте всичките важни политически деления на тази група и на кръстна книга и, който толкова много прилича на неговите кумпи и обратно.

Българският земеделски народен съюз представлява политическа социално-културна организация за защита на селската беднота, от 50 години насам, Българският земеделски народен съюз, създаден от преди половин век, е изграден на началата на нуждите, на страда-

нията на българската селска сиромашия с цели и задачи за по добър културен живот, за по-добро материално бъдеще, за професионална защита и за политическо вмешателство и борба срещу потисниците на народа. 50-годишното съществуване на Българския земеделски народен съюз, неговите борби и неговите поражения, неговите победи и неговите грешки бяха дошли до върха на своята точка с дохождането на власт на правителството на Александър Стамболийски, с което се тури началото на основните реформи, една действително практическа програма на първото народно правителство в България, което правителство със своята програма и със своите дела запечати по такъв начин идеологията, целите, задачите и традициите, опрени на борческите народни навици, че никой лъжеземеделец в никакви случаи и при никакви обстоятелства не би могъл да ги измести. (Ръкоплекания от мнозинството)

Българският земеделски народен съюз, поставяйки си по-специалната задача да разреши селския въпрос, за нещастие негово и на неговите водачи, които дадоха живота си за това свето дело, не можа да го разреши в продължение на 50 години. Но Българският земеделски народен съюз, с победата на 9 септември, в която той вземе активно и живо участие и на който до голяма степен се дължи тази народна победа, намери след 9 септември най-добрите политическо-социални и материално-културни условия, за да може в съюз с работниците, занаятчиите и всичките трудови обществени слоеве, за които говореше Стамболийски, да осъществи и да разреши общонародния въпрос за събарянето диктатурата на фашизма, за ограждане националната независимост и осигуряване неприкосновеността на нашата страна, както и за бъдещето устройство на своята държава в форма на народна република.

Уважаеми народни представители и представители! Българският земеделски народен съюз в лицето на своя гениален водач Александър Стамболийски, водачът на демокрацията на миналата епоха, остави завети и програмни искания, които не са такива на един режимен управител, карьерист, на няколкогодишно служене на негово величество, а са идея, програми, цели и задачи на един държавник-реформатор, на един организатор, на един реформатор на обществената система с далечно виждане, който свои програмни искания той запечати в своето управление и в редицата книги и статии, които написа.

За да не бавя вашето време, аз правя това кратко изложение, за да съставим политическата група Никола Петков с голямата форма, с фигурата с политическото съдържание и с болните епохални на Българския земеделски народен съюз — тези истински народна демократическа прогресивно борческа организация. (Ръкоплекания от мнозинството)

И вие, г-да народни представители, ще си спомните, във всичките наши речи тук, последната реч на нашия другар д-р Михаил Геновски, в която той процитира една статия на Александър Стамболийски, писана на 23 април 1923 г. с заглавие: „Да помислим и за нея“. Аз няма да ви процитирам тази статия, но ще ви припомня, че когато д-р. Геновски я четеше, на онова място (Сочи опозицията) беше гробище, там не се дигаше, от там възвръщания не се правеха, там гледаха в земята, затова защото в тази статия Александър Стамболийски казваше буквално: „Ние ще трябва да помислим за нова конституция, народна конституция, която да отговаря на интересите и на чувствата на трудовия български народ, която да разреши въпроса“ — забележете — „за трудовата собственост, която да отнеме възможността на спекулантския капитал да притиска и да обира трудовете маси, която да разреши въпроса за формата на управление, в която нашата държава трябва да влезе, която да разреши въпроса за българската народна република. (Ръкоплекания от мнозинството) И с тези завети той надна прострелян. Това той ни остави.

Но политическата група Никола Петков няма нищо общо с Българския земеделски народен съюз на Александър Стамболийски. Тази неофашистка реставраторска политическа група се създаде от горе, тя е дело на заговорници, на конспиратори, на професионални авантюристи, ангажирани с чужди външни реакционни групи.

Помните ли как се роди тази група? Помните ли кои отидоха на гарата да посрещнат Гемето? Помните ли конгресите на Гемето в Стара Загора и Пловдив и опита му да направи конгрес в Плевен? Помните ли от где дойде Гемето? Знаете ли, другари, къде отиде Гемето? Защо дойде той? Той дойде да създаде колония на Балкана срещу ангажименти, които беше поел пред известни реакционни чужди среди, той искаше да си послужи с Земеделския съюз за своите противонационални цели, противобългарски цели, противоотечественофронтоски цели, противославянски цели. Аз няма да ви говоря за известни неща, които ние дълго поспорихме на времето. И когато на 9 март 1945 г. на конгреса на Националния комитет на Отечествения фронт ние поставихме именно този въпрос, биехме тревога, че Гемето е дошъл да подпалва, че Гемето е дошъл да създава групи против Отечествения фронт, че той е дошъл да насажда гражданска война, че той е дошъл да установи подчинена държава под чужд протекторат, тогава неговите близки другари и сегашни членове на постоянно присъствие на групата на Никола Петков възразяваха, че това е провокация, че най-добър славянофил бил Гемето. И вие помнете, в южни срещи, в съвещания на отделни личности, в които се бъркаха все неизвестни хора, тази група се роди незаконно, конспиративно от горе с цели и задачи диаметрално противоположни на поставените народни задачи на делото на Отечествения фронт. И вие помнете първите пристъпи — аз лично съм свидетел, за да ги припомня, г-да народни представители — когато се отвори страницата на двуличното, когато се заигра по един такъв начин, който не затвори страницата си и до този момент, в който ние се занимаваме с делата на тази политическа група.

Започна се едно да се говори навън, друго да се говори на ухото. Спомнете си как Гемето започна противославянския си поход в България. Спомнете си как той на славянския събор, чрез неговия мла-

дежи, лисисери-земисти, в съюзния дом на „Стефан Караджа“ 10, заключени, пускаха бюлетини, когато минаваше манифестацията на славянския събор, в които бюлетини, нелегално напечатани, те се обявяваха против славянската солидарност и в същност се отричаше славянският характер на съветските народи и на Съветския съюз. Вие си спомнете как на 9 до 13 март 1945 г., по време на конгреса на Националния комитет, тези същите тайни агенти на Гемето пускаха с автомобили около Народния театър бюлетини със същото съдържание. В Плевен по време на славянския събор те пускаха също така пригответи позиви с такова съдържание. А Децето в Свищов напечата на Тодорица 3000 позива тайно против славянското единство с изричното указание до младежите, на Тодорица да направят самостоятелен земсоз събор и да разпространят тези позиви. Говореше се след това, още без прелюта на 1945 г. на ухото: „Скоро ще си идат съветските войски, други войски ще дойдат“. И се започнаха закани — и аз да бързам да кажа — успоредно с това се започна една силна атака и канюкада срещу Отечествения фронт.

Много е лесно сега да известни хора да повдигнат едното и другото рамо и да кажат: „Па нищо опасно няма. Па какво сме направяли? Много е лесно за неотговорните хора да кажат така. Но ние сме длъжни да се обърнем малко назади да видим, какви злини групата на Никола Петков нанесе на нашия политически, национален, обществен, културен и главно стопански живот. Ние сме длъжни да кажем, в какво се провали Никола Петков и неговата група. Българският народ иска да знае това, защото нашият законопроект не е внесен срещу този народ: той не е внесен срещу сдруженията земеделци, които дадоха може би няколко стотин хиляди гласа за Никола Петков. Напротив, ние внасяме този законопроект за тях, за да ги спасим от заблуджението, в което отидоха, и да ги поместим от позициите, на които ги поставиха.

А вие, г-да народни представители, виждате наистина, че нашата задача вече отчасти е завършена: те самички отдолу напускат със стотици и хиляди техните околийски и местни ръководства, хвърлят вече презрение, отпират вече позорни слова и упреци срещу заблудителя Никола Петков и неговите сполвижници. Те виждат до каква пропаст той ги е водил и ги е надвесил, за да може да се считат осъзнати. Не, ние искаме да припомним това и на последния гражданин: ние искаме той да види право в очите опасността която Никола Петков създаде и създава. Ние считаме че неговото зло дело, закъмлено, извършено, заченато в конспирацията, се изразява главно в това, че той със своята група се обяви в борба изключително против Отечествения фронт и смяташе, че ще трябва да следва правилото: или или. Той смята, че или неговата група трябва самостоятелно да завземе властта, по начини, които ще видим след малко, или борбата ще вземе всякакъв край. И заради туй, когато му беше много нашироко, в 1945 г., след като той напусна Земеделския съюз и Министерския съвет, ние сме длъжни на един момент, който са похруслила всеко честно сърце и който би изумил всеки разумен човек, Никола Петков, отричайки изцяло Отечествения фронт, прибягна до едно лицемерие: след отцепването си той наляса в резолюцията на своя встъпков съюзебен съвет: за Съветския съюз — вечна дружба; за славянството, за Отечествения фронт, за вечна неразривна дружба с Работническата партия (комунисти) и пр. Това беше една маска, за да тръгне между народа и да разнася обратната страница на решенията, които бяха взети там, които се основаха на това, че „ние в скоро време ще вземем самостоятелно властта, всичките условия са налице“. И аз ви спомням, г-да народни представители, че те започнаха, на второ място, да разпространяват тук слуха, че в скоро време в България ще настанат събития от външен характер — про-диктувани.

Те започнаха да издават вестника си по такъв начин, че той обикновено имаше чуждестранен вид и характер. Те започнаха отива на война срещу очитите и срещу решението на правителството да насрочи избори и чрез проверка волята на българския народ да учредят една законно установена власт.

След това на изборите на 26 август 1945 г. бяха да тук започнаха за започване на една страшна, безмислена, неизмерима конспиративна борба по всякакви линии. И вие си спомнете, че тая дата 26 август посрещи николапетковата група и него лично и той проангажира маса обществени недоволни категории, групи и лица. Вие си спомнете, че бяха ангажирани маса офицери от армията, бяха навлезли в казармата, бяха образували конспиративни групи, за които аз ще кажа след малко. Николапетковата група със своите агитатори започна да използва свободата на печата, която получи, за да разпространява в цялата страна на неверни слухове, да определя дати, в които новата власт ще дойде без избори. Датата 26 август накара тези хора да минат до такава степен в самооболчение, че даже имаше бедни и нещастни чиновници в провинцията, които се затворили в канцелариите и играли ръченица, че настанал денят на освобождението. За тая работа, за това настроение, за това пророческо отношение към утрешния ден на Никола Петков и неговата група, аз искам да ви спомня. В това време техният печат отиваше до такава степен против Отечествения фронт, че беше във всякаква мярка. Бих ви припомнил борбата, която се поведе тогава от николапетковата група против конституцията. Бих ви припомнил, как в статия против конституцията се отиваше до такава закана, че например в статията „Долу ръцете от светията на българския народ!“ от 27 ноември 1945 г., след като се казва, че българският народ никому не ще позволи да измени конституцията и да ограничи правата му, се добавя „че той ще мине в открит борба и ще наложи волята си на отговорни и на неотговорни фактори — той ще мине в открит борба“.

В една друга статия „Изборната бюлетина като средство за победа“ в „Народно земеделско знаме“ Никола Петков пише: „Ако

има хора жадни за кръв, то и кръв ще се пролее, но правдата ще възтържествува над всичко."

В други статии Никола Петков се обявява за монархията. В други статии той се произнася и по войската. Аз трябва да кажа, че повод на правителството да ви занимае с този въпрос днес са последните издевателства и престъпни действия, които Никола Петков и неговата група извършиха. Това е неговото намесване още през 1945 г. във военно-конспиративни групи, които той е инспирирал, подбуждал и приикал чрез въоръжен преврат да снемат законната власт на Отечествения фронт.

Вие сте чели обвинителната реч на нашия прокурор по делото на съзидателните-офицери в така наречения конспиративен кръг "Военен съюз." Вие имате пред вид и по-рано делото на другата конспиративна група офицери "Неутрален офицер", по-рано на "Цар Крум" и маса други дела, за които се говори в мотивите към законопроекта.

Аз трябва да ви кажа, че в процеса за отговорността на офицерите по делото за Военния съюз се отбеляза, че още в 1945 г., след отлагането на изборите особено, а и дотогава, Никола Петков в желанието си да изпълни своето намерение — сваляне на правителството чрез средства непозволявани от закона — е намерил, както в миналото това е ставало, за целесъобразно да се оприе на войската. Никола Петков завързва връзки с офицери от Военния съюз, от "Неутрален офицер" и други офицери, които по това време са били на служба в Министерството на войната. С честите си срещи Никола Петков научава замислените задачи и цели на тези отделни офицерски чинове, които почват да работят с негово съдействие, под негово влияние, като политически фактор, който носи ореола на бивш министър-председател на Министерския съвет, главен секретар на целокупната опозиция. И Никола Петков успява да спечели сърцата на тези офицери и да ги приобщи към организирането на тази послегална конспиративна организация, към войното преминаване в действие чрез разпространение на установените от нейния устав цели за поставяне на строгата задача: сваляне на правителството чрез въоръжен преврат.

Трябва да се отбележи, че тъкмо по това време тези офицери и специално полковник Марко Иванов, лично чрез Никола Петков, по свидетелство на най-близки хора на Никола Петков, без да се отрича това напоследък и от самия него, почват да печатат редица статии в "Народно земеделско знаме" за войската. В тези статии, особено в последната, за която беше спрян "Народно земеделско знаме", тази конспиративна организация чрез своя полковник Марко Иванов, чрез ръцете на Никола Петков като редактор на този вестник, се обявя изцяло против народната войска, против нейния команден състав, изобщо против системата, по която тя е устроена, против нейното демократизиране и правото да се занимава с политическия живот в страната, изцяло стоейки на позициите на Гемето, против отечествената война, против намесата на войската в нашия обществен живот. Тези провокационни статии отидоха до там, че обхвана вниманието на нашата власт и стана нужда да бъде конфискуван последният брой на в. "Народно земеделско знаме." Марко Иванов в разпита му като свидетел по едно дело и по-късно като подсъдим признава, че наистина той е бил подстрекаван, подбуждан от Никола Петков и е взел съгласието му за напечатването на тези статии и за поставянето на Никола Петков във връзка с други офицери.

Г-да народни представители! Някои се опитаха в делото срещу Никола Петков да омаловажат вината на тези офицери. Аз ще ви спомня, как се постъпваше в миналото по тази конспирация. Когато тук беше изправен Петър Коев за отнемане на неговия мандат и за даването му под съд за конспиративна дейност, когато по-нататък поставихме въпроса за отнемане мандата на останалите депутати, аз си спомням, как Никола Петков се отнесе тук. Той в защита на Петър Коев в няколко апо-строфи, а също и в изказването си, когато му дойде редът да се изкаже по конституцията, направи бележката: няма военна конспирация, няма банда "Г. М. Димитров", няма терористически военни конспирации, няма заговор на офицери, няма виновни офицери, вие изкуствено създавате тези процеси, за да преследвате своите политически противници. Когато дойде ред да отговарят на подсъдната скамейка тези офицери за своето престъпление, когато дойде ред да се попита Никола Петков какво ще каже против, той също се опита да отрича и в дознанието пред милицията каза, че не познава такива офицери, че никогата не ги е виждал, по в процеса каза: "Да, познавам ги, те са", призна 4-те срещи с Марко Иванов, за да може и за най-невежия и неосведомен гражданин да стане ясно, че през 1945 г. Никола Петков, поощрен от тогавашната обстановка и подсилен от акциите на Гемето, общаващи скоростния край на правителството и на Отечествения фронт, развихри всички сили за една задълбочена конспиративна дейност във войската. Уволнението на двете хиляди и повече офицери, подбуждането на известни конспиратори-офицери под отговорност Никола Петков прибави към онзи наизн на отричане минали факти и борба против всички мероприятия на Отечествения фронт: против народния заем на свободата, против отечествената война, против опита за мирния договор, против възстановяването на народната армия, против Народния съд, против всякакво народно дело, против гоненето на офицерите, против преследването на конспиративните организации, против преследването въобще на всички престъпници, нарушители на закона.

И вие, г-да народни представители, си спомнете, че се намериха народни представители от групата на Никола Петков, които от това място (Сочи трибуната), пледираха пред нас да не прилагаме закона, да не вземаме мерки, защото е било "остатъчно" това, че властта на Отечествения фронт е силна, за да остави всеки да прави, какъвто ще. Участието на Никола Петков и в деморализацията на офицер-

ството, в подбуждането му като важна въоръжена сила във войската беше един меридавен факт, който не отмина незабелязано и който заедно с други няколко факта обхваща тази конспиративна дейност, която аз с няколко думи ще опиша и ще свърша.

Никола Петков и при разпита му, оповестен във вестниците, заявява: "Аз съм приятел на Гемето, Гемето е носител на идеите на Земеделския съюз. Аз не зная още той да ги е престъпник. Аз не познавам Ференц Наги, Мачек и други. Аз зная, че и там Гемето служи на Земеделския съюз." Признавайки и днес Гемето за представител на Земеделския съюз, т. е. на българския народ, Никола Петков и днес в делото, по което е подсъдим, взе отрицателно становище към всички тези събития, които са станали и които се приписват на неговата група. Никола Петков не признава например банда Г. М. Димитров, която избя млада, войнски и милиционери, обаче той праща свои доверени лица от постоянното присъствие да защитават заловените членове на тази банда. Никола Петков не признаваше другите терористични акции и дела за свои, но след като те бяха извършени, той беше принуден да ги признае за такива на неговите оръдия.

Когато стана атентатът в с. Хаджи Димитрово, Свищовско, което беше нареждане от Никола Петков, чрез най-верния негов агент в Свищов — Децето — когато беше запалена една къща за отвлечане вниманието на селяните; когато след това беше хвърлена бомба, което се доказа с признанието на самата заговорническа банда след залавянето й — всичко това тогава се отричаше, тогава се криеше тук зад благовидната форма на легалността, на законността на бюлетината. Но когато конспирациите се разкриха и се образуваша няколко десетки дела — няма да ви занимавам с подробности, от мотивите към законопроекта се вижда това — когато бяха изправени пред съда терористи, активни организатори в заговорнически групи, обстоятелствата по делото доказваха, че те всички, без изключение, са били оръдия, поделения, секции на тази група на Никола Петков. В съда Децето изобличи Никола Петков в това, че е получено нареждане, че има директиви да се омушава страната, да се вършат безобразия, да се саботират нарядите, да се избягват изпълненията на дажбите, да се падат сно-пите, да се смущава страната, да се добие вид, че няма тук спокой-ствие, да се разелиняват народните сили, да се опълчва градът против селото и селото против града, да се прибегва до конкретни терористични акции чрез спиране на влакове, забавяне на влакове, пожари и пр.

Г-да народни представители! Има ли нещо чудно в това, че една такава група би действувала така! Каква е тази група? Тази група е хитлеристка група, "неохитлеристка, неофашистка. По кои признаци? Първо, че тя се управлява от един фюрер, че неговата личност е несприкосновена, че тя отне свободата и независимостта на народни представители, някои от които може би и днес в съвестите си се смущават. Второ, че тя прие като най-решително средство на действие в една страна на народно управление знамето на една борба, идеята на един лозунг: борба срещу комунизма. Вие си спомнете чий патент е това, да се отпочне една напълно отрицателна, безсмислена, противонационална, противона-родна, противославянска политика на базата "страх от болшевизма, страх от комунизма". Това може да го установи, да го наложи и да го разпространи само един идеолог, който не може да бъде друг, а само ноохитлерист. И затуй вие видяхте защо по-нататък приомите са такива, защо избрахме тоя начин на действие — двуличното и пре-поръчаха като единствени средствата на насилието и на безотговор-ния начин за завземане властта.

Ако ~~в~~ време, аз бих ви привел статии на Недялко Атанасов, статии, писани през октомври месец, преди изборите. В една от тях той пише: "На 27 октомври ще си дадат сражение две идеологии. Ще видим кой ще победи. Там ще се бори диктатурата с демок-рацията, живият свободен човек с вързания човек, олигархията със свободата; там ще се бори тиранията с народовластието; там ще се бори това с това и това".

В една друга статия, печатана по-рано, в която отговаря на в. "Знаме" на демократите, той пише: "Събирайте се всички. В. "Знаме" е прав: всички, които са против комунистите, са с нас; всички, които са о нас, са против тях. Дайте да образуваме една единна, цялостна опозиция. Там е силата, това е общото желание на гражданите". И по-нататък се поставят задачи все в тези ста-тии от този "голям" водач, който тук не спираше нито един мо-мент, освен когато се изморееше. И знаете ли, в тези статии се подготвяше все този начин на действие. Той беше човек, който най-много дати поставяше из нашия край за свършването на Оте-чествения фронт. Той ни ги фиксираше най-напред на месеци, след това на седмици, след това почва да определя дати: на 23 май (Прави кръст с ръце), след това тури 11 септември. И когато му правеха упрек честните селяни, че датите му минали, той ги намали на дни, и започна на три дни.

На времето те отричаха изборите, след изборите за Велкото народно събрание искаха да се разтури Събраниято, защото е на-сила избрано. Откъде очакваха новата власт? Нали са за бюле-тината? Очакваха я без бюлетина, от там, други фактори и сили да я наложат. С цената на отнемане политическата свобода на един народ, с цената на задичаване неговата национална зависи-мост те искаха да изкупят правото на една власт, която щеше да бъде такава, каквито са хората, които я вземат. А те са предста-вителите на черната вътрешна и международна реакция в нашата страна.

Може би са хиляди примерите за тяхното ежедневие поведение. И аз бих се обърнал нататък (Сочи опозицията) и бих попитал: спомнете ли си, г-да народни представители от тук (Сочи опози-цията), какво направихте вие в Народното събрание? Спомнете ли си вие как си бяхте разпределили ролите? Спомнете ли вие, Никола Петков починаше ли си една секунда? Не ниваше ли той тук от

З ч и докато си излезе беше една вечно движеща буря. „Бу-бу-бу“, „Нъ е така!“, „Лъжеш!“, „Долу!“, „Предатели!“ Не се ли дойде до това изстъпление, този господин да нарече др. Георги Димитров предател, . . .

От мнозинството: Позор!

Министър Ради Найденов: . . . да го нарече беглец и абдика-тор от борбите и интересите на народа? Не нарече ли той др. Добри Териев, че е продал Тракия? Не се ли обърна той към др. Васил Коларов, когато четеше програмата си реч по конституцията, да му каже: „Как смееш да приказваш! Ти си председател на републиката, а поменаваш за Маниу, за Мачек, месаш се в работите на чужди държави!“ Да, той викаше в делото пред съда: „Аз не познавам Маниу и Мачек“. Викаш, а тук, не на друго място, ти каза на др. Коларов: „Утре Маниу ще бъде министър-председател на Румъния, той ще я представлява и ти нямаш право да му поменаваш името“.

Георги Костов (к): Маниу е там, където е и той.

Министър Ради Найденов: Аз искам да припомня как бяха разпределени всичките роли.

Г-да народни представители! Като дойдеше да говори този по просветата, Митю Седев, той отричаше изцяло народната просвета и ни пращаше към средните векове. Като дадох думата на инженера по каменните въглища, Тенев ли, какъв беше (Смях сред мнозинството), той едва ли не считаше, че ние само дишаме във въглищата, а не копаем. Така говореха ораторите им по всичките специалности. Когато дадох думата на адвокатите, на юристите, те отрекоха правото на финансов министър, че е продал 1.000 кгр. цигари, а след няколко дни те искаха милиони килограми да продадем. А когато дадох думата на стопанските деятели, на хората на земята, по ТКЗС, мале мила. Тук трябваше всички да си вървим.

Аз искам да им задам въпроса: ако наистина те са имали чувство на отговорност, ако са смятали, че народът все пак ще остане спокоен при това тяхно поведение, какво признаха от делото на Оте-чествения фронт? Какво? 9 септември бил проклета дата, конституцията била провалена! А стопанските мероприятия?

Г-да народни представители! Аз съм написал тук против какво се показаша тия хора и ако ви го прочета, ще видите, че те се така показаша, че наистина за тях нямаше място в тая страна къде да стъпят и затова уисноаха във въздуха. Да отречеш на един народ победите му и да го караш да се върне към монархията, да отречеш на един народ правото му на нова конституция и да го върнеш към старото му минало, да отречеш на един народ правото на стопанска реформация, на преустройство и да го върнеш о-крупната, да пуснеш агитационни лозунги: „Ако гласуваш, селянино, за нас, ще имаш круша и няма да ти вземат главата и торбата!“ „Ако, гражданино, гласуваш за тях, не ще имаш свобода!“

Да се обявиш против програмните искания на Александър Стам-болийски, четирите, основните, г-да народни представители; да се обявиш против славиството и само за лицемерие на еднажка-два пъти да ставаш на треперещи крака (Ръкоплескания от мнозин-ството); да отидеш дотам, да поддържаш пред народа, че съветската армия не ни е освободила, а заробила, . . .

От мнозинството: Позор!

Министър Ради Найденов: . . . че ние храним съветските войски, че нашето жито отива в Съветския съюз. . .

От мнозинството: Позор!

Министър Ради Найденов: . . . и маса други мизерии — те все отук (Сочи опозицията) излизаха; да отидеш да казваш, че той народ няма право на братско споразумение и на опора на слави-ството, значи да отнемеш изцяло и делото, и живота и борбата на Стамболийски; да отидеш да се обявиш против ТПС и да казваш, че се взема земята на селянина, т. е. на туза; да отидеш против трудо-кооперативните стопанства и да отнемеш основния харак-тер на земеделското движение — кооператизма; да отидеш про-тив прогресивно-подоходния данък и да защитава чорбаджия-джията, спекуланта и капиталиста, защото щели да пострада; да се обявиш против закона за конфискациите! Помнете едно такова пи-анино в „Народно земеделско знаме“: „Знаете ли — казва — какво значи този закон? Значи, че търговците, понеже си имат търговски книги, ще се спасят, че индустриалците, понеже си имат търговски книги, ще се спасят, но на селянина, понеже няма търговски книги, ще му вземат земята.“ Така се отнесоха господата към закона за конфискациите.

Но не е само това. Когато дойде паричната обмяна, в „Народно земеделско знаме“ написа на едно място: „Селяни, при тази об-мяна за работниците има пари, за чиновниците има пари, за тър-говците има пари, за индустриалците има пари, но за вас няма, за вас има по 2.000 лв.“ — И с такива големи букви като копрали пи-сеше: „И само по 2.000 лв.“ Нещастните селяни нямаха щастието навсякъде да внесат за обмяна и по 2.000 лв., защото нямаха по-токова пари. Но господата отук (Сочи опозицията), за да не падне на земята нито едно наше мероприятие, да не влезе то в съз-нането на народа, да не добие израз на приложение, да не би с това да им се нахвърни варакт, да им падне лустро отгоре, да не би чорбаджиите им да не им запишат актив в Народното събрание, някои от тях реведо като наранени зверове. А аз зная, вие каз-вахте, г-да: „Ние ще направим всичко възможно, но това Народно събрание няма да трае.“

И аз, за да бъда кратък, бих ви припомнил — това е може би най-меродавното и с него бихме могли да завършим — как ошак-вахте вие, г-да, бедата на хората, бедата на българския народ, него-

вите нужди, неговите страдания и как искахте вие да се представите за земеделски защитници. Но, уви! Аз бих ви запознал, особено из-вестни хора, от тая група, начело с Никола Петков, кога вие тук се показаше защитници на селото, в какво направление вие защитихте селото, какво програмно искане вие направихте? Вие направихте ли програма, г-да народни представители от Никола Петковата група? Вие изтъкнахте ли програма за селските интереси, да почувствува селянинът, че го защитавате? О-хо-о-о! Когато се явявах закон-от различно естество, вие бързахте да защитите каймака, това, което стои отгоре и на което сте близки. Вие никога не защитавахте този интерес, който е интерес на народа. И заради това аз си мисля, че вашата организация — Земеделският съюз, вашата политическа група, не е просъществувала. И оттам дойде този интерес и това ваше отно-шение към нас: проклятие, сателити, секция, такива-онкива. При тези упреци аз търсех във вашите вестници, в „Народно земеделско знаме“ една издържана статия — не, една бележка, едно антре-фила срещу фашистките остатъци и срещу техните именно скрити подбудители, но не намерих, за Бога.

От мнозинството: Некролози за фашисти имаше.

Министър Ради Найденов: Те казваха само, че няма фашисти в България.

Г-да народни представители! Вие си спомняте един момент тук, когато дядо Недялко направи с два свити вестника един кръст за Отечествония фронт. И това беше върхът на неговото майсторство. (Прави кръст с ръцете. Смях сред мнозинството), да каже: умира Отечествония фронт, други сили идват, идват по един начин есте-ствен, идват по един начин, който напомня начина, по който други правителства са дошли в други държави. Идва един момент, в който господата, самозабравили се, започнаха с една лека съвест, вие починали от Геметовия завет, минали веднаж чрез махзара, кой-то направи Коля намокрен рибар, а който е мокър от дъжд не го в-страх, защото знае, какво прави без да се намокри втори път. Така започнаха, вие видяхте, че тая група разпусна силите си. Аз не зная на какво беше огрян куражът на Кочо например да реве по пъл ден и да надига тая негова голя глава. (Веселост сред мнозинството).

Аз не зная откъде намираше сили той, на когото и на днешите ле-жеха престъпления, той прословут Рангел, който беше ментор и който, само когато се поумореше, за да поспре малко, Колю мо-жеше да му даде солук. На какво се опираше, отде вземаше кураж да отрича всичко? Как се отчиташе, г-да, вечерта вашият успех? Кой ви тупаше по рамото, на кого служехте вие? Беше ли ваша тая земя? Мислехте ли за нея? — Не. Вие мислехте само за ней-ните врагове. Вие ги организирате, вие се домогвахте да ги ви-ждате в едно цяло. Вие събирахте във вашето съзнание и практи-чески по мазите, по градските кафенета големи пройдохи и морално паднали хора, служили по-рано за телефончета, кой какво казал. Вие изработвахте виецовете, вие ги печатахте във вашия вестник. Вие обехте културния фронт, вие обехте стопанския фронт, вие обехте всичките фронтове. Вие не престаняхте нито за една секунда да ни-аткувате. Вие се превърнахте — някои волно, някои неволно — в чужди ордия, в средство, в агенти на ненародни затъти, на не-народни цели.

На четвърто място, целите, задачите на тази организация я оха-рактеризират напълно като конспиративно-терористическа, неохит-лейстка организация с това, че тя никъде не направи опит да раз-крикува каквито и да са действия, за които ние й правехме упрек.

Другари народни представители! Вие си спомняте, министър-председателят др. Георги Димитров няколко пъти отдаде внимание на тази страна. (Сочи опозицията) Спомняте ли си, когато виеха-кат зверове, той им казваше: „Аз зная, че вие всички не сте такива, аз зная, че между вас има честни българи. Спомняте ли си един момент, когато др. Георги Димитров от това място, (Сочи министър-председателското място) подаде ръка на дядо Георги Йорданов, ко-гато той беше на трибуната, с обръщение: „Бай Георги, дай си чест-ната десница!“ Спомняте ли си последните опити, които Национал-ният комитет и ръководствата на отечественофронтовските партии направиха? Спомняте ли си постоянното наше отношение към групата на Никола Петков и специално към парламентар-ната група: „Елате, дайте си ръка, има нещо за крити-куване, има нередности!“ Не, трябваше да се поддържа курстът и, забележете, трябваше да се поддържа курстът по-такъв начин, че нито един да не смее да се обърне насам или ната-тък. Трябваше цялостно, тотално да се поддържа войната. Аз не казвам, че това фактически е напълно така. Аз научих, че в едно заседание на техния Върховен съюзен съвет или на управителния съвет — ако е вярно това, г-да народни представители — един те-хен другар, и то не от най-малкия бой, азичко е казал: „Вие дър-жите още Гемето за почетен главен секретар, вие държите (Никола Петков за секретар. Аз, Никола Петков, те сближавам ти-водиш предателска политика, ти не си българин!“ И една група от- тях напуска това заседание на съвета. Имало ли е опомняне там у- някои отделни хора? Аз мисля, че да. Даде ли се обществено про- явление на това опомняне? Направи ли се нещо някъде? „Аз-ли се да се разбере, че тая група е делима, че нейната кон-спиративна твърдост може да се поддаде на влияние на-на, ода и че известни хора могат да понесат корекция и обръщане на друга посока? — Не. Уви, и днес Никола Петков е-глвен секретар. И днес Петър Коев е помощник. И днес Денето е-на върха на своята глава. И днес се казва, че ние сме убили кмета, че ние сме убили двамата души, че ние сме минали границата в Гър-ция няколко пъти, че ние сме извършили шпионажа, че ние сме на-карвали Рангел Даскалов да стои на тези позиции, че ние изкуствено сме създали банда на „Г. М. Димитров“, че ние изкуствено създа-ваме както те „лишат във в. „Народно земеделско знаме“, конспи-рации както някога ги създавали за комунистите, че във Витоша имало книжарници и печатници, така и днес ги измислят и създават за земеделците.“

Вие виждате, г-да народни представители, как се раздели народът, как се опитаха да вишат на този народ с едно самооболешение, с едно самовнушение, че той трябва да стои на две.

И за да свърша, аз бих казал, г-да народни представители, никога на правителството не е било желателно да гледа тия места (Сочи банките на опозицията) празни. Няколкократно изявления на др. министър-председател са достатъчно доказателство, за да се научи българският народ главно, че ние не само желаем опозиция, но считаме, че има нужда от нея. С този законопроект ние не вършим нищо против отделна личност или против отделни личности; ние не вършим отмъстително дело. Ние винаги сме считали, че отделната личност чини много по-малко, отколкото интересите на един цял народ. И когато една такава дейност докара дотам, да може да се получат такива експеси в нашия живот, такива неразбории, такива смутове, такива редица системни, последователни поведения на отрицателно отношение към върховните нужди на народа и на държавата ни, ние питаме всеки честен българин, гражданин на нашата република, кажете какво остава да направим? Кажете, г-да народни представители, трябва ли да докараме работата до 9 юни? Трябва ли да оставим хулигани, чужди орджия, безмислени хора, които саботират всякакво начинание и действие на нашата народна власт, да доведат пожара до прага на нашата къща?

Един от мнозинството: Никога.

Министър Ради Найденов: Помните ли вие техните ходове? Къде те не ходеха, къде не ходят и сега? Помогнаха ли на мира, помогнаха ли, когато на гръцката граница имахме усложнения, помогнаха ли, когато нашият народ понесе три суши?

Г-да народни представители! Аз ви заявявам — и вие имате съзнание за това — че по вина на тая съзаклатническа група, по вина на тяхната конспиративна дейност от ухо на ухо между названите селски слоеве, в тези три години ние почти половината от времето си изразходвахме да храним народа, да търсим и да разпределяме храни. Защо? Защото те дърпат хляба от ръцете на народа и го хвърлят в промостта. Те не искат да храним народа си, защото знаят, че ненахранен народ не може да крепи своята власт. Те отидоха до пъкленото предателство да препоръчат на народа чужд хляб. Помните ли, чужд хляб му препоръчват и днес! А ние заявяваме: нашият народ никога не е ял чужд хляб, защото в него има отрова. (Бурни ръкоплескания от мнозинството) Ние кизваме: яжте вие, г-да, чуждия хляб. Яжте, но от него вие няма да порастете, от него вие ще се изтроните. (Бурни ръкоплескания от мнозинството) Аз си спомням, когато изключихме Петър Коев, имах случай тук да поприказвам малко. Знаете ли, в такива върховни моменти, а-а-а, положението наклони, някои дадат вид, че са се укротили и някой по-мекшар като мене помисли: е, и те са хора, може да се поправят. (Ожидание вжред мнозинството) А то на другия ден — два пъти по-зло, не можеш да го стигнеш! Моста да мине! Беля да направим е лесно.

Аз, г-да народни представители, си спомням какво се говори, когато се ходи между народа. Тръгнете и днес долу, тръгнете между народа долу, както вие може да ходите, и вие ще чувате най-отвратителни слухове, които отиват дотам, че даже едно високоставено военно лице, мой приятел, завчера дохожда при един наш депутат и казва: „Значи, войната обявена!“ Война поддържат те пред народа, че ще има, война желаят те да има; че другарката Цола Драгойчева е лишена от политически права, че е интернирана и осъдена на смърт, нали го знаете? (Смях вжред мнозинството) Наши отговорни лица в дружбите казват: „Но, другарю министър, значи, свърши се!“

Константин Русinov (к): А диверсията за Йордан Божилов?

Министър Ради Найденов: Да, а оная диверсия за Йордан Божилов — „Значи, казват, става така, както ние казахме: Гемето си отиде, Никола Петков си отиде, сега готвите и Оббов, а после и други“. Разпространява се също така отвратителната версия, която е също дело на заговорническата група, че Отечественият фронт има една върховна цел: унищожението на Земеделския съюз.

Г-да народни представители! Ние доста много изживяваме в този Земеделски народен съюз, ние много пакост направихме и много трудности ви създадохме — да извинявате — но на всеки случай тази версия, която днес се опитват да насаждат, за да могат да атакуват целостта, силата и значението на народната земеделска организация, също е един стар патент, който излиза оттук (Сочи опозицията). Ние заявяваме: Българският земеделски народен съюз при сегашните възможности на Отечествения фронт се преустройва към осъществяване напълно на своите цели и задачи. Българският земеделски народен съюз може би трябваше да мине през известни перипетии, усложнения, получени отвътре и вън, унаследени от миналото и въкачествени от известни дейци. Той може да е ликвидирал известни свои пакостни хора, всевъзможни авантюристи, всевъзможни предатели, той може да е поставил на отговорни места лица, които образуват на своя глава фирми, използваха светото име на организацията за конспиративни задачи, той може да очисти още свои боклуци, може да махне много стари крапуни, нанизани на фирмата, които продължават да правят пакост на организацията. Око няма да ни мигне! Само който мисли за себе си, само който се оглежда в огледалото като мома, само кой като обществен деятел може да заплаче пред своя край. Народът не плаче. Народът знае, че през нож ще мине, но неговия поход никой няма да запре.

Сърдите се, г-да земеделци, свивайте се, довете се за корема, плачете, народът иска, делото на Отечествения фронт, делото на нашата организация, делото на трудовите селски и градски маси да шестува напред, и всеки, който се противопостави срещу това дело, ще намери своя край!

Но ние говорим днес — и завършвам с това — за отговорности на хората пред законите на нашата страна. Ние говорим за така наречената квалифицирана, определена от закон отговорност. Ние говорим за пристъпите спрямо специалните наши общонаказателни закони на хора, които, използвайки най-видното си място на водачи и бивши министри, пристъпиха тези закони. И аз смятам, че волята на народното представителство ще бъде: без колебание и страх, както се казва от поета, да наложи санкцията на закона.

Г-да народни представители! Може да се възрази — аз чувствавам — ако не словесно, то на ухо: „Е, някога гонеха народни представители от Камарата, гонят и сега“. То се приповторя това и в друго отношение: „И някога нямаше свобода, и сега няма. Говореше се, че и някога се отнемали вестници, и сега се отнемат“. Дойде се да се каже, че никога в България по-тежък, по-фашистки режим не е имало! Един народен представител, мой личен приятел, дойде да каже, че по силата на членове 2 и 3 от мирния договор ние сме фашисти — всички до един! (Смях вжред мнозинството) Изказиха се маса „бисери“ и се отиде до такава „услуга“ на народа, да му се казва едва ли не, че той е в сигурни ръце и има кой да мисли за него, а в същия момент се отиваше и дело към заговорничество, към безотговорна конспиративна дейност.

Завършвайки с тия бележки в подкрепа на мотивите към законопроект, аз смятам, г-да народни представители, че няма да мине много време, когато, гледайки на тия големи ценности: историческия възход на нашето дело, ентусиазма на нашите маси, новата народна система на трудово съревнование, нашите бригади, нашия стопански план, който заслужи само гаври и подигравки от оная страна (Сочи опозицията, всенародното дело, което обхваща всички празници на нашия народ, който бли като за зеницата на окото си над националната независимост на нашата страна, който държи преди всичко на това, че нямаме ли национална свобода, независимост, ние ще изгубим политическата си свобода, гледайки, казвам, на тия големи ценности, ние ще погледнем със съвсем малко око на оная малка жертва, която все пак се наложи на нашето правителство да направи, именно да отстрани една предвидана опасност, която се създава от поведението на нелегалната група на Никола Петков. И в този смисъл изказвайки тия мои кратки съображения, аз ви моля, г-да народни представители, да приемете, че ние ще предпочетем голямото, ценното, жизненото, онова, което е залог за нашето бъдеще и което е пробият камък за неповторение на грешките от миналото. Ние няма да поставим никога нашата страна в този път, щом като за голямо нещастие на нашите врагове, на тази заговорническа група, три години не се намери нито един от тях да ни покаже по-друг път, по който да тръгнем. Без път, без принципи, наслук, къде кого намериш — не може, г-да народни представители, да се издигат тия кухи и празни лозунги. И аз, за да завърша, може би бих ви разсмял с един случай, който имам при провеждане на нашите публични събрания. В своята злоба и в желанието си по насилствен начин да добият власт, те не можаха да измислят нищо друго и започнаха да питат нашите селяни: защо нямате сачкабруз, защо нямате зиде, кам ви газта? Те започнаха да съжеляват, че народът ходи гологлав, че му се свършили каскетите. Аз имах случай да чуя изобретено от народа едно сравнение, което разказвах на наши другари отечественофронтници и други: Слушайте, ако не беше Отечественият фронт, ние нямаше да имаме глави, на които да турят каскети; тези, които ви говорят, не се радват, че вашите глави останаха по местата си, че останахте живи, а плачат, че нямате каскети на главите си. По този път г-да конспираторите оплакват каскетите — маловажни и дроби нужди на народа, които ние с всички сили се стремим да задоволим.

Може би напредъкът в делото на Отечествения фронт в това отношение е, който смущава господата. И когато вземеш вжето на един човек, който е тръгнал да се беси, той и втори, и трети път ще се опита да се обеси, той и на корема си ще се обеси, но няма да се остави от адета.

Вие виждате, че най-лесният начин за един политик да прави политика се очертава не само субективно в неговата представа, го се определя и обективно от условията, в които е живял, в които живе и от силите и сътрудничеството, които той добива отвън и отвътре, и от събитията, които се очертават вътре и вън от нашата страна, които далеч могат да откриват една такава дейност, да го стимулират, да го накарат с упоство да я осъществява, да се бие в гърдите, да разколебава хората от всички среди, които могат всеки момент да кажат: па аз ли ще се намеря; ами ако утро дойдат ония, какво ще стане с мене? Ето така се поставят задачите и така се определят отношенията.

И накрая, г-да народни представители, аз ви моля да приемете за съвсем достатъчни мотивите, които изтъкваме към нашия законопроект и да го приемете така, както е предложен, със съзнанието, че ще настанат още по-добри отношения, че ще се въдвори още по-добър мир, че ще улегне и ще се зацментира още повече единството на нашия народ, че ще се осъзнае и изостри още повече националното и патриотичното чувство на цялостния наш народ, че нашият народ ще се отирави по пътя на своя възход между другите народи и за себе си, като залича позорната страница на по-сегашежката конспиративна дейност на една група безотговорни проважници, предатели и чужди орджия, ще тръгне още по-смело напред към своя възход, към окончателното заздравяване на своето народно дело и към издигането високо знамето на нашата прекрасна Народна република България. (Бурни и продължителни ръкоплескания от мнозинството. Всички министри, бюрото и народните представители от мнозинството стават прави и продължават да ръкоплескат)

Георги Божков (з): Правя предложение, прекрасната реч на др. министър Ради Найденов да бъде отпечатана и широко разпространена. (Ръкоплескания)

Председателстващ Петър Каменов: Има предложение от народния представител г-н Георги Божков, речта на министъра на правосъдието Ради Найденов да бъде отпечатана и разпространена сред народа. Които приемат това предложение, моля да вти нат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Минаваме към разисквания по законопроекта.

Има думата народният представител Слави Пушкарков.

Слави Пушкарков (з): (От трибуната. Посрещнат с ръкопляскания от мнозинството). Г-жи и г-да народни представители! След прочитането мотивите към законопроекта за забраняване и разтуряне групата на Никола Петков и след обстойната реч на др. министър на правосъдието малко остава да се каже, преди да преминем към одобряването на този предложен ни законопроект. И ако нямах пред вид едно специално обстоятелство, трудно бих се решил да изляза на трибуната след толкова хубавата реч на другаря министър. Вие си спомняте, че още в първите дни на Великото народно събрание депутатите от опозицията ни предупреждаваха, че и да говориш, и да млчиш, народният съд еднакво осъжда, и че нашият път неминуемо ще мине по трамвай № 2.*) Ако ще трябва някога да мина по този път, предпочитам да мина с товара на истините, които съм успял да кажа през времето, докато съм стигнал до този път, макар че по моето убеждение трябва да минат по този път други, които действително, опоред присъдата на българския народ, заслужават да минат по него.

Един от най-тежките въпроси, които има да разрешава един парламент, безспорно е въпросът да бъде ликвидирана една политическа организация, да бъде разтурена, да бъде забранена, да бъдат изгонени от Парламента хора, които все пак по някакъв начин са получили доверието на една част от народа, за да влязат в Парламента. Такъв въпрос винаги е бил и сега за нас е най-трудният, защото много лесно можем да бъдем обвинени, че вървим по един опасен път — да гоним от своя път противниците си, да заглушаваме гласа, който би могъл да ни критикува, да отмахнем от своя път ония, които биха могли в даден момент да бъдат коректив на нашето властническо увлечение.

За да можем да бъдем наясно ние, които ще вдигнем ръка за разтурването на николапетковския съюз, и за да можем да бъдем начисто пред българския народ, дължни сме, преди да извършим този акт, да уясним пред себе си от тази трибуна, и с това и пред целия български народ и пред света, мотивите и съображенията, които ни карат да прибегнем до тази решителна и абсолютно необходима в този момент за българския народ стъпка.

Ако се отнася въпросът до една политическа организация, изникнала на чисто българска почва, развила се при чисто български условия и занимаваща се с въпросите на българския народ от свое гледище, аз съм първият, който не би вдигнал ръка за разтурването на такава организация. Обаче днес, когато ще разглеждаме въпроса за николапетковския съюз, ние сме дължни да се върнем малко по-назад от днешния момент, да разгледаме политическото положение след завършилата война, която все още не е последвана от един окончателен мир, да разгледаме особено политическото положение в страната и специално в славянските страни, включително, разбира се, и в Румъния, която не е славянска страна, но географски попада всред славянското море, да разгледаме това политическо положение, причините, подбудите и факторите, които създадоха не само в България, но във всички тези страни специални партии за борба срещу режимите, партии, които във всички тези страни се борят по един и същи начин, които си служат с един и същи средства и които, благодарение на това, не могат да прикрият своя общ произход, своето общо начало или, най-малкото — своя общ двигател. И когато разглеждаме въпроса така, ние ще можем да видим, да разберем и да обясним на българския народ, защо трябваше да извършим това, което днес ние трябва да извършим.

Веднага след тази война, както никога досега в историята на човечеството, не се стигна до един бърз и общ мир. Преговорите за мирните договори продължиха твърде много, и продължиха по един особен начин: на срещата на тримата големи, на срещата на четиримата големи, на срещата на петимата големи в Лондон, след това в създадената Организация на обединените народи в един безкрайни конференции, в които подсъдимите не бяха изслушани, в които при изграждането на мирните договори с малките страни, които договори са вече окончателно завършени, не само че не бяха изслушани представителите на тези малки страни, но и дотолкова, доколкото те имаха възможност да защитят писмено или устно своята кауза, да защитят фактически, безспорни истини, техните изказвания, както това беше изтъкнато вчера от тази трибуна, не бяха взети под внимание.

При това положение не само че мирните договори се забавиха, но светът като че ли се раздели отново на две, като че ли, вместо пред мир, ние сме изправени пред една нова война — казвам „като че ли“, защото агитациите особено от частните радиопредавателни станции на капиталистическите страни са толкова остри, толкова заядливи, че на нас, които някога слушахме открито радиопредаванията на същите тези станции, сега тези радиопредавания ни напомнят времето от Мюнхенската спогодба, напомнят ни времето от предаването на току-що завършилата война. При тази психологическа подготовка на нови раздори между народите, при тази психологическа подготовка на недоразумение между Изтока и Запада, между Съветският съюз и западните демокрации, при тази тежка политическа и психологическа обстановка и при фактите на незавършена гражданска война в много страни и на първо място в съседна нам Гърция, в страните на Изтока, в славянските страни, в Румъния и Унгария трябваше тази зловеща агитация от западните частни капиталистически радиостанции да намери тук местни двигатели, да

намери трамплин за местно разпространение, да намери начин, по който тия радиопредавания, които не могат да стигнат до ушите на всички жители на дадена страна, да имат местни разпространители, било чрез слухове, било чрез реч, било чрез писания, чрез преводи на статии и на радиопредавания, да ги доведат до знание на целия народ, за да може тази язва на раздор, за да може тази язва на разложение, този бацил на разложение да проникне и до последната селска колиба.

За тази тежка задача не можеха да бъдат използвани фашистките остатъци от миналото, защото славянските страни, и на първо място България, наказаха водачите на фашистите и фашистките екзекутори така, както в малко страни те бяха наказани, както дори и в фашистка Германия и в фашистка Италия още не са наказани. У нас не можеше да се разчита на бившите фашистки организации, защото такива фактически никога не са съществували у нас; у нас не можеше да се разчита на профашистки агенти, било защото те бяха ликвидирани, било защото дотолкова, доколкото бяха останали, те нямаха нито куража да излязат на открито действие, нито пък можеха да разчитат на каквото и да било доверие в средите на българския народ.

И затова у нас и у съседните нам страни трябваше да бъдат намерени един друг начин, едно друго средство за провеждане на тази разложителна агитация, едно друго средство, един друг начин за провеждане на това разделяне на народите отново на два лагера за подготовката на една бъдеща близка или далечна война или най-малкото за попречване на установяването на онова народно единство, което е абсолютно необходимо за всеки съзнателен български гражданин, за изграждане стопански на страната и за пълно ликвидиране на ония стопански последици, които ние наследихме от войната и които и до днес продължават в нашата страна.

За тази цел трябваше да бъде създадена една призната от законите политическа организация, една политическа организация, която да получи разрешение да води агитация, да държи речи, да издава вестници, да има свои представители в Парламента, които чрез своя имунитет да могат да казват всичко, което не бива да бъде казано на българския народ, които да могат да извършват в средите на българския народ оная престъпна дейност, която агитаторите от Запад без тяхна помощ не биха могли да извършат.

Но да се създаде такава партия от случайните фашистки остатъци у нас беше невъзможно, в славянските страни беше невъзможно, в Румъния беше невъзможно. И затова във всички тия страни на така наречената източна демокрация се потърси начин да бъдат откъснати хора из най-големите до войната и до освобождаването на тия страни политически организации, из земеделските организации, като се разчиташе първо на техния нееднакъв социален състав — и от това на нееднакъвите материални интереси — и от друга страна, като се разчиташе чрез първите хора, които биха били откъснати, да се влияе чрез миналото, чрез традициите чрез имената и чрез организационните връзки на огромните организирани селски маси в тези организации.

За голямо наше съжаление такива хора се намериха. Още след своето завръщане в България главният секретар на Българския земеделски народен съюз — станал такъв не по избор на организацията, а по решение на Никола Петков, който до това време беше такъв, но станал, нека отбележим, след като беше опечалил любовта на българските селяни с онова, което се приписваше като неговата дейност в миналото против фашистка Германия — още с първите свои стъпки той започна, по-скоро не започна, но той продължи оная агитация, която е волил и до това време; той продължи да служи на същите среди и хора, на които непрекъснато е служил, и стана пръв проводник, както и другарят министър отбеляза по-дробно, на зловещата агитация за разлагане на българския народ, за настрояване на българските селяни против българските работници, за създаване пропагаст между земеделци и комунисти в България и по този начин — за създаване на естествени условия за разгаряне на една гражданска война, която би могла в даден момент да принесе решителна услуга на ония наши близки и далечни врагове, които биха се решили с въоръжена сила да се домогнат до ония придобивки, до които, въпреки своята престъпна и богата платена агитация, не можаха да се домогнат при съставянето на мирните, но все още несправедливи договори.

Много бързо обаче Земеделският съюз и неговите първи хора, които бяха в България, които се бориха до 9 септември против фашизма, разбраха тая пакостна роля и много лесно, д-р Г. М. Димитров беше ликвидиран.

Трябва тук да признаем, че за ликвидирането на д-р Г. М. Димитров, за неговото изгонване от поста главен секретар и за неговото изгонване из средите на Земеделския съюз допринесе извънредно много и Никола Петков. Ние трябва да бъдем винаги честни и да признаваме истините такива, каквито са. Той на заседанията на оня Върховен съюзен съвет, на който беше ликвидиран Гемето, беше избран за негов заместник главен секретар в едно постоянно присъствие от седем души, което получи само 5 гласа. Въпреки това той, използвайки големия авторитет, останал от баща му и от брат му успя да се наложи и да бъде главен секретар на съюза. Неминуемо след ликвидацията на Гемето очите на българските селяни се обърнаха към него.

За да бъде той утвърден като една от първите величини в Земеделския съюз, нека признаем, имахме и имаме голяма грешка и носим тежка отговорност и ние, които бяхме тогава членове на постоянното присъствие и които можехме да острием бързо един човек, който се стремеше към разлагане, и да не му създаваме авторитет. Вместо да прибегнем към бързо действие, ние се помъчихме да спасим онова, което е неспасяемо, ние се помъчихме да променим убежденията на Никола Петков и цели месеци наред търкахме неговия праг, да го молим да се върне в Земеделския съюз. А

* 2) Трамвай № 2 пътува до гробищата.

това пред очите на ония, които не познават из основи дейността му, които поради много обективни причини от международен характер не можеха да бъдат запознати в подробности с дейността, против която бяхме, в очите на тези бедни български селяни долу остена впечатлението, че Земеделският съюз без Никола Петков не може. Нека тук припомним, че ние носим тежка отговорност пред българския народ затова, че в един решителен момент не само за Земеделския съюз, но за съдбата на България, ние не се решихме да действваме бързо, за да изрежем гангрена още в самото начало.

Както и да е. Стигна се до разделение. Но тези преговори, тези дълги молби, за които ние носим тежка отговорност, имат и една заслуга — че те допринесоха за пълното изясняване политиката, която Никола Петков се беше нагърбил отдалеч да води. Той не мислеше за целостта на земеделската организация, той не мислеше за целостта на Българския земеделски народен съюз, а чрез това той не мислеше за възможността на българските селяни да свирят първа цигулка във властта на Отечествения фронт, за което той уж се стреми, против това — комунистите да свирят първа цигулка. Ясно е, че каквото една организация е по-многобройна, колкото една организация е по-единна, колкото една организация е по-мощна колкото тя служи на един прави идеи, на каквито ние твърдим, че служи Земеделският съюз в Отечествения фронт, чрез Отечествения фронт тази организация би имала по-голяма сила и повече възможности да проведе своите прави идеи в момент, когато другите, да допуснем това, биха били на погрешен път и не биха пожелали да разберат, че чрез прилагане схващанията на Земеделския съюз ще се подобри стопанското и политическо положение на България. Ако Никола Петков се стремеше към такава възможност, той следваше да остане в Земеделския съюз, когато всички го молиха, за да бъде земеделската организация единна. Но още при тези преговори той нескрито с присъщата нему откровеност и цинизъм в такива моменти заяви: „Трябва да има два земеделски съюза“. Той отказа да каже защо трябва да има два земеделски съюза. Той отказа да изясни причините, които налагат в България да има два земеделски съюза. Но той твърдо и решително казваше на всички, които отиваха да го молят, че се налага в България да има два земеделски съюза и че ако той не го направи, то други ще го направят, било Недялко Атанасов, било Христо Стоянов, било кой да е из земеделските среди.

Сено е, като съпоставим онова, което казах в началото на моето изложение, с тази негова твърда декларация не пред един човек от първите хора на Земеделския съюз, че има една логическа връзка. Трябваше да се създаде в България трамплин за агитация против комунизма уж, а в същност да се създаде в България трамплин за агитация и за вербуване на кадри против Съветския съюз, който за втори път освободи България. И за да не се създаде такъв трамплин от някой друг, Никола Петков предпочете той да го създаде.

Цялата дейност на николпетковия съюз впоследствие, след като той беше основан, след като му беше разрешен вестник, след като си създаде низови организации и почна да провежда събрания, цялата дейност, откъдето и да я погледнем, е ярко доказателство на разбирането, което поддържам, че тази организация се създаде с определена задача: предумишлено да служи не на интересите на българския народ, да защитава не единството на българския народ, да укрепява не новото, което българският народ след 21-годишна тежка и кървава борба успя да извоюва на 9 септември, а точно обратното — да продължи делото на кобурската династия под нова форма, по-удачна, по-сполучлива форма, с нови, по-изпитани и по-префинени средства да разлага българския народ на два враждуващи лагери, за да може в даден момент да изправи тези два лагера един срещу други. Николпетковият съюз се превърна от началото на своето съществуване досега на една узаконена клокотарница, в която се ковеха всички злочестивни бацили, в която се ковеха всички интриги между организациите на Отечествения фронт, в която се ковеха всички клоки и от които, по вилките на тази организация, се разпространяваха до долу в средите на българския народ.

Смятам, че не е необходимо пред вас да споменавам клоките и вилките, защото с това бих оскърбил и вашето внимание, бих осквернил и сградата, в която се намираме. Но всички вие сте ги чули навън под една или друга форма, по един или друг начин, и съм абсолютно сигурен, че всички от вас са плули с погнуса, с изключение на ония, които ги разпространяват, които винаги ехидно се усмихват, когато ги казват, макар да знаят, че те не отговарят нито на истината, нито на каквато и да е фактическа обстановка, а знаят, че са умишлено скроени с една определена цел.

Но независимо от това, още преди две години, когато Никола Петков излезе в опозиция и когато мирните договори се крояха; когато България беше свършено на тясно поставена; когато нашата съдба се разглеждаше от големите трима, от големите петирима, от големите петима; в момента, когато специално гръцките фашисти, запазили с чужда помощ властта над гръцкия народ, разпространяваха с подкупна преса лъжи по адрес на България чрез Пандарис и чрез тогавашния токен регент; когато в Турция ялчъновци и други говореха навсякъде против България; когато отвсякъде нашите врагове ни обвиняваха, че едва ли не България се е превърнала в кървава баня за своите свободолюбиви граждани; че черната фашистка диктатура е заменена с червена фашистка диктатура; че у нас, никой гражданин няма свобода да каже каквото мисли и да върши каквото иска; че у нас болшеvizмът се е настанил; че България не е освободена страна, а е окупирна от съветските войски държава — в тези моменти тоябваше на враговете на България да намерят доказателства в самата България, трябваше на враговете на България да намерят хора вътре в страната, които да потвърдят това, което те хвърлят в лицето на Бъл-

гария, които да хвърлят кал към калта на ялчъновци и дамаскиновци, за да хванат тя място пред очите на големите държавници, които разрешаваха българския въпрос.

И точно по време на заседанията на конференцията в Подсдман големите трима — Сталин, Чърчил и Труман — точно по времето, когато те разглеждаха въпроса за мира, а заедно с това и въпроса за България, за победена България, която те обявиха, че е сателит на фашистка Германия — което не е вярно, защото България никога не е била сателит и българският народ никога не е участвувал в тази война — точно в това време, когато и последният българин трябваше да се вдигне и се беше вдигнал в защита на справедливата българска кауза „големият държавник“, бившият подпредседател на Министерския съвет Никола Петков написа своя пръв махзар до чуждите сили, за да твърди чрез него, че в България няма свобода, че в България има диктатура и че българският народ не може да говори онова, което е на сърцето му, точно в това време той извърши първото предателство спрямо интересите на България, предателство формално и фактическо, защото с този той се присъедини към обвиненията, които нашите врагове хвърляха на България, и с това допринесе за увреждане справедливата наша кауза. Ако той беше спрял дотук, ние лесно можехме да приемем, че това е едно случайно съвпадение, че той чрез това е искал да спечели за себе си правото на законна партия и че съвсем случайно, необмислено от него, по погрешка, по едно печално съвпадение, неговият първи махзар излиза точно по това време.

Но по-нататък. Точно по времето, когато петимата големи, — представителите на трите държави, които казах, плюс представителите на Франция и Китай — заседаваха в Лондон с обявената задача да изработят мирните договори с Италия, Финландия и Балканските страни, включително и България, когато България трябваше да бъде представена в най-благоприятна светлина пред света, Никола Петков активизира своята политическа дейност, като започна редактирането на своето „Зелено знаме“ с най-дебелото заглавие на първа страница: „Ние твърдим, че в България няма свобода“. Това беше най-тъстото заглавие в неговия вестник, което започна да излиза именно по време на тази конференция. И ако ние можем, ако ние имаме правото да твърдим, че българският народ винаги се е проявявал като голям патриот, ако имаме смелостта да твърдим, че българският народ през миналата война и през тази война проявя чудеса на патриотизъм, като не извърши нито една грешна стъпка дори и когато му заповядаха да я извърши, питам ви: с какво и как вие бихте окачествили тази „високопатриотична“ постъпка на вече основания зелен съюз на Никола Петков, да твърди, че в България няма свобода точно във времето, когато те имаха свобода да лишат своите престъпни статни и когато се решаваше съдбата на България? Дори ако наистина в България нямаше свобода, дори ако наистина в България се вършеха безумни насилия, патриотът, оня, който обича България, трябваше да надживее своите лични огорчения и трябваше да извърши онова, което един друг голям държавник в миналото беше извършил: смазан от бой и хвърлен в затвора, пред чуждите журналисти той заявява: „Не, в България, в моята страна такива работи не могат да се случат!“

Вместо това, „Зеленото знаме“ започна да изнася несъществувачи факти на насилия, започна да измисля такива факти. Или ако то изнасяне действителни факти на проявени насилия и арести от страна на народната милиция, то изнасяше криминални случаи, на които хвърляше одеждата на политически престъпления. То искаше да намери криминални престъпления в България, намираще ги и ги съобщаваше като политически престъпления, извършени от милицията. „Зеленото знаме“ в своята рубрика „Ние твърдим, че в България няма свобода“ започна да твърди, че тия престъпления на народната милиция се превръщат в система.

По време, когато в Кюстендил започнаха наистина системни изследвания над свободата на българските граждани; по времето, когато неизвестно кой нападна лагера на ремисистите, където стана жертва няколко души; по времето, когато беше хвърлена бомба в едно заседание на земисти; по времето, когато бяха убити войници, които охраняват Кадини мост; по времето, когато престъпленията в тоя край станаха наистина система, „Зеленото знаме“ излезе да пише, че в Кюстендил престъпленията и изследвателствата над българския народ са вече системни, че всеки ден се пролива кръв и че няма власт в България която да може да спре насилията, защото самата власт е насилническа.

Какво излезе обаче? Когато народната милиция успя да пипне тия майчини снове, които наистина бяха започнали системни изследвания над българския народ, оказа се, че бандата от насилници се нарича „д-р Г. М. Димитров“ и че нейна тайна квартира е квартирата на председателя на околийското настоятелство на николпетковия съюз. Собствените си престъпления, инспирираните от тях самите престъпления те изподзуваха за една публична и шипока агитация против интересите на българския народ.

Значи още от самото начало, от основаването си тази политическа групировка у нас започна активно да изпълнява задачите, която и е възложена от ония, които предизвикаха нейното съществуване — да уврежда интересите на България и да предателствува спрямо българския народ. Още оттогава тя започна системна вредителска дейност, системна и дейна борба не против Отечествения фронт, а системна провокаторска дейност спрямо властта на Отечествения фронт, започна да върши престъпления спрямо свободата на българския народ, та дано може да предизвика и властта, която държи на честта си и на свободата на народа, да извърши контрапрестъпления и с това в България да се предизвикат смутове.

Това тогава още не можа да стане напълно ясно, защото не бяха разкрити всички нишки на подмолната дейност на тия политическа групировка. Но по-късно, когато стана разкритието на военните организации „Неутрален офицер“ и „Военен съюз“, когато

бяха разкрити престъпниците в Свищовско и в Сливенско, когато ония, които извършиха престъпленията, започнаха да гозорят истината, разбра се вече ясно и открито, че тия вършени на различни места в България кървави престъпления спрямо свободата на българския народ и спрямо имуществото на българските граждани са престъпления, вършени по една предварително подготвена система, по една предварително добре обмислена система, за да се създава все повече и повече недоразумение в средите на българския народ.

На тая политическа организация беше недостатъчно и без това естественото недоволство на българския народ от липсата на продукти от първа необходимост, на нея бяха недостатъчни тия естествени условия за зловредна агитация, които им дадоха гласовите на маса избиратели. Това им беше недостатъчно. Трябваше тая маса, която гласува за тях, която беше недоволна, че все още ние не сме успели да заздравим и създадем едно стопанско благоустоение, поради редица обективни причини, които за тях нямат абсолютно никаква стойност и абсолютно никакво значение, за тях беше нужно, тая недоволна маса да бъде запалена, да бъде разбунтувана, да бъде така настроена, че да бъде хвърлена в решителна борба чрез една гражданска война против законоустановената власт в България. Като казвам „законоустановената“, искам да кажа власт, която е получила доверието на българския народ, която не го е изгубила и която няма да го изгуби. Защото, ако тия господа бяха сигурни, че властта на Отечествения фронт ще изгуби доверието на българския народ, те нямаше защо да прибегват до насилнически методи на действие, тъй като рано или късно ние ще паднем и те по естествен път ще вземат властта, към която се стремят. Но самите те са твърдо убедени, че това няма да стане и заради туй прибегнаха до другия метод — да създават недоразумения, да създават вражди и да предизвикат въоръжен бунт в България.

Но, г-жи и г-да народни представители, те самите, изглежда, не са разчитали на своите сили, те самите не са вярвали, че тия, които бяха заблудени да гласуват за тях, ще могат да бъдат и така жестоко заблудени, че да грабнат оръжие против властта на Отечествения фронт. Те сами, убеждавайки своите агитатори, са могли да разберат, че дори у първите им хора, когато се заговори за въоръжено въстание против властта на Отечествения фронт, се е пораждало вече едно съмнение: за това ли водим борба? Поражда се едно колебание: това ли е най-верният път? И ние виждаме, че хора, които бяха първи техни дейци, като Гочо Стефанов, се отказваха от тоя съюз, когато започнаха да ги убеждават да прибегнат към създаване на конспиративни групи и към извършване насилие. Това за тях не може да не бъде един симптом, който да ги разтревожи. И затуй Никола Петков, когато е убеждавал своите първи хора, като Д. Ц. Иванов — когото познавам от младини и за когото имам високо мнение като гражданин и човек — когато е убеждавал него, както това се изнесе в процеса срещу Никола Петков, неминуемо добавил: „Ние ще предизвикаме тия бунтове, ние ще започнем с палежи и убийства, със саботаж, за да види светът, че в България няма свобода и няма власт, която да овладее положението, за да предизвикаме чужда въоръжена намеса през южните граници на България.“

Ето, г-жи и г-да народни представители как едно започнато словесно престъпление върви логически до своя край, как онова, което в началото беше агитация и словесен протест, както и писмен протест, чрез махари и вестници, стига до саботаж и убийства, за да стигне до своя естествен завършек — въоръжена чужда намеса през южните граници на България. Ако това може в очите на някой български гражданин, който и да бил той, да не е предателство спрямо интересите на българския народ, ако един се намери да каже това, тогава и аз бих се солидаризирал с него. Но аз съм абсолютно убеден, че в България няма да се намери честен български гражданин, високо интелегентен или неграмотен, който да има куража да се нарече българин и да не прецени една таква дейност на когото и да било, каквото и да е неговото име и неговото минало, като дейност не само провокаторска, но като дейност предателска спрямо интересите на българския народ.

Г-жи и г-да народни представители! Всички вие, както и целият български народ, сте следили в подробности данните по процеса срещу Никола Петков, всички вие сте чели свидетелските показания, за да не е нужно аз да повтарям някои от тях и да ви убеждавам в неразривната и вече по съдебен ред доказана връзка между ръководството на николапетковския съюз и конспиративните военни организации у нас „Неутрален офицер“ на генерал Попов и „Военен съюз“ на Марко Иванов и Борис Гергов. Не е необходимо да ви цитирам, макар да имам пред себе си свидетелските показания, защото на вас са известни.

Аз искам обаче само да ви обърна вниманието като човек, който познава работата — защото съм работил с тях в миналото в тоя съюз — и да разбия и последното убеждение у всеки, който би се съмнявал, че тези свидетелски показания могат да бъдат и нагласени, че тези показания не могат да бъдат нагласени и са дадени с чиста, макар и късно проявена, съвест. Ако е въпрос само за показанията на генерал поповци, на марковановци и герговци, които не познавам, ще ви кажа, че нямам добро мнение, защото нямам никакво добро мнение за офицерите от миналото — с изключение; ако е въпрос само за показанията на първия помощник на Никола Петков, Петър Коев — всеки, който е работил в земеделските среди в Пловдив, може да ви каже, че е един безприморен подлец и че на никой негова дума не може да се разчита, макар че Никола Петков именно него беше избрал за свой първ помощник, защото точно такива хора са му трябвали. Но ние не можем да не обърнем внимание на показанията на един Димитър Цвятков Иванов, който каквито престъпления и да е извършил — а той ги призна и отчете сам пред българското съдилище, пред ония, които трябваше да му наложат каквато и да е неговите престъпления — познавам го от миналото като честен деец, а и той в своите пок-

зания заяви, че е действувал като дисциплиниран член на една организация. А дори и в една организация, която върши престъпления, честният човек винаги ще уважава ония, които действуват по една строго определена дисциплина, които се подчиняват на дисциплината на своята организация, дори когато тая дисциплина ги тласка към престъпления. Д. Ц. Иванов познавам като честен човек и на неговите показания аз държа извънредно много, защото съм абсолютно убеден, че те наистина са дело на една чиста, макар и много късно проявена, съвест, една съвест, на която вече тежат извънредно много престъпления. На ония, които е бил някога честен, който е бил въвлечен в престъпления чрез авторитета на една голяма личност като Никола Петков, и на една още по-голяма като Г. М. Димитров, на тоя човек, който е бил честен в миналото и който сега съзнава своите грехове, ние можем да вярваме, че в бъдеще отново може да стане честен български гражданин и да бъде отново упорит борец за доброто на българския народ, защото веднаж е минал през горнилото на престъпленията, защото веднъж е виждал, че по пътя на престъпленията не може да се стигне до никъде.

След всички тези показания, след оная своя дейност, която deputатите от парламентарната група на опозицията вършеха тук, след всички факти на тяхната политическа проява ние не можем да не стигнем до едно общо заключение — че тая организация се създаде не за да се бори за чистотата на идеите на Земеделския съюз, от който тя не се отрече формално, но се отрече фактически; ние идваме до едно заключение — че тая организация се създаде не за да се бори против комунистическата диктатура в България и за една чисто народна власт, за един Отечествен фронт, какъвто той бил на 9 септември, а не по-късно, но че тая организация се създаде по чужди внушения, чрез чужда помощ, за да провежда в България чужди интереси и да стане узаконен агитатор на престъпната агитация на враговете на българския народ, да стане трамплин на ония, които чрез една престъпна агитация искат да подготвят една бъдеща война срещу освободителя на България — Съветския съюз.

А щом като ние идваме до едно такова неминуемо заключение, ясно е, че като народни представители, не само не бива да се двумислим, дали да вдигнем ръка за разтуряне и забравяване на тая организация, но обратно — трябва да се чувствуваме длъжни да изпълним онова, което българският народ чрез своето доверие е поискал от нас — да браним неговите интереси така, както той сам ги бранеше до 9 септември; ако стане нужда, дори, както тия от там (Сочи опозицията) твърдаха — и с оръжие в ръка.

А днес до това не сме стигнали, защото престъпната политика на николапетковския съюз не можа да достигне до мечтано раздвояване на българския народ, до една гражданска война. Днес ние само сме изправени пред възможността, отговаряйки на доверието, което българският народ ни е дал, изпълнявайки неговата воля, на която служим, да забраним и да разтурим една престъпна по същество организация, която никога не е имала друга задача, освен задачата да раздвоява българския народ и да уврежда интересите на свободна и независима България.

Краят не само на николапетковския съюз, но краят на всички конюнктурни партии, както бихме могли да ги наречем, които се създадоха в славянските страни и в Румъния, е и трябва да бъде само един. Тези партии, рожба на международната политическа обстановка, независимо какво название си прикачат, независимо от това, че използват една стара и добре приета в българския народ фирма на Българския земеделски народен съюз, независимо от това, че спекулират с името на Александър Стамболийски, си остават партии конюнктурни, създадени при специални условия и със специални задачи. Такива конюнктурни партии не по една, а по няколко има във всички славянски страни, с изключение на Югославия, където рано успяха да се справят със създадената се и там конюнктурна демократична партия. И тези конюнктурни партии, които си служеха с едни и същи средства, които агитираха по едни и същи начини, които прибегнаха навсякъде — и в Полша, и в Румъния, и у нас — до конспирации, заедно с остатъците от фашисткото офицерство, имат и един край: виждайки, че те повече не могат да удържат под напора на свободолубивите и спечелили свободата си народи, те започнаха да се евакуират.

И пръв даде пример на евакуация прочутият държавник и идеен водач на николапетковския съюз — д-р Г. М. Димитров. Когато в България стана тясно за престъпници, той пръв път се евакуира от България. За тая евакуация се използват всички начини и средства, като започнете с бягство, с чужда помощ, като това на Г. М. Димитров, мислите до бягството със самолет на великите румънски държавници, опита за бягство със самолет на ония, които не успяха да избягат — на равноапостола на Никола Петков, Юлиу Манну — и свършите с бягството по дипломатически път което направи Ферену Наги, който преди да избяга, в качеството си на министър председател беше евакуиран чрез назначаване на дипломатически постове своите първи помощници, които отказаха да се върнат в своята страна. По всички тия пътища и с всички средства дори и чрез най-грубо бягство през границата, каквото извършиха братя Баревци у нас, конюнктурните партии решиха, след като са създали недоразумения в своите страни, след като са изложили претяж на своите държави, да евакуират своите първи хора и в решителния момент, ако се стигне до такъв, тях да ги няма, за да могат да продължат своята престъпна дейност от чужбина.

Ние знаем, че има още, както каза и другарят министър, неоткрити представители на конюнктурни партии или конюнктурни настроения, които, по един или друг начин, са се вече евакуирали, или ще направят опит да се евакуират. Но това не бива да ни спъва да турим естествен край на онова, което е вече разкрито. Защото, г-жи и г-да народни представители, евакуиран в чужбина, представителите на конюнктурните партии продължават оттам в по-голям мащаб, в по-голям размер и по-безцеремонно и нахално своята престъпна агитация спрямо интересите на своята нация. Ако те,

когато бяха в пределите на България, не бяха имали куража чрез своите вестници да пишат мърсотии, които да са в явна защита на наказаните от народния съд фашисти, в чужбина те имат тази възможност, имат този кураж, и даже с известна гордост и с известна грандомания вършат това. И избягалият, първо свакуириалният се водач на конюнктурна партия в славянските страни д-р Г. М. Димитров започна не, а продължава от Америка своята престъпна дейност.

Независимо от това, че той там образува заедно с Наги и Мачек някакъв зелен интернационал, и независимо от това, че чрез тях той тропва по дипломатическите капии, за да се омраза спрямо българския народ, той използва нашироко и американската преса, за да пише неща, които, ако стигнат до ушите на българския народ, надявам се, че няма да се намери не само един български гражданин, но дори един член на неговата парламентарна група, който да не плюе в лицето на толкова нахален и на толкова дързък престъпник и провокатор.

В едно от най-разпространените списания в света, американското списание „Ридер Дайджест“ — извинявам се, че не мога да го произнеса правилно, защото от английски език малко разбирам — от август 1947 г., списание, което има над 25 милиона читатели, които не познават България и които от страниците на това списание ще се запознаят с нея д-р Г. М. Димитров в една статия, посветена на Бърно, чийто портрет има в нея, използва случая, говорейки за България, охарактеризирвайки своята родна страна, охарактеризирвайки страната, за която уж се бори, за чието щастие се бори, която иска да освободи от комунистическа диктатура, от една нова диктатура, и да я даде в ръцете на свободния народ, твърди в това списание, че в България от 9 септември досега са ликвидирани видни антикомунисти — думата фашисти избягва — между които: двама регенти, един княз, 21 министри и повече от 2.000 официални лица, чиновници и др. и повече от 25.000 български граждани, и че в този момент кървавата баня за българския народ продължава.

От мнозинството: Позор!

Слави Пушкар (з): Аз бих желал да се намери един поне член на николапетковския съюз, който да има куража да твърди, че тази дързка провокация на Гемето отговаря на истината и че онези, които ние ликвидирахме чрез Народния съд, са антикомунисти, а не фашисти и престъпници пред целия български народ. (Ръкоплескания)

Ето за такава дейност правителството ни сезира с един законопроект, чрез чието гласуване да бъде забранена и разтурена организацията на Никола Петков. Ако тези данни ги нямашме натъпче, ако тези данни не бяха проверени, ако ние не можехме да ги посочим, написани с ръката на първите хора, идеолози на тази организация, така както го правим тук от тази трибуна, ние трудно бихме се решили да вдигнем ръка против една политическа организация. Но когато за нас и за целия български народ и за неговите представители, които слушат тук, е ясно и ще стане ясно, че тази организация не е политическа организация, а е една престъпна, против българските интереси организация, една организация, поставила си за задача да разруши независимостта на България и да хвърли българския народ в нови страдания, след като олюлю всичко ценно и свято за него, ние без двоумение, с гордост трябва да вдигнем ръка за този законопроект, без двоумение, с гордост трябва да вдигнем ръка за разтурянето и забраняването на тази организация.

От името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз заявявам, че единодушно ще гласуваме предложението от правителството законопроект. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител г-н Владимир Поптомов.

Владимир Поптомов (к): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания от мнозинството) Г-жи и г-да народни представители! Пред нас е сложен за разискване законопроект за забраняване и разтуряне на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков и всичките му подразделения и секции. Мнозина неосведомени за положението в България хора могат да се запитат: как така е възможно, в една републиканска България с народна демокрация да се разтуря една опозиционна партия? Не е ли това белег на отсъствие на демократически свободи? Не е ли това резултат на партизански егонизъм, на партизански страсти?

Но, нито едното, нито другото е вярно. Тъкмо напротив: това е една крайно наложителна мярка, именно в защита на демократичните свободи на българския народ.

Та кой разумен човек, кой истински демократ ще отрече правото, свещеното право на народорепубликанска България да защити своето съществуване, своето бъдеще от една опозиционна, от една вражеска партия, от една партия, която конспирира, която готви преврат против законоустановената власт, която иска да унищожи, да стъпка в калта завоеванията на 9 септември, завоеванията с толкова усилия и скъпи жертви права и свободи на българския народ?

Лъжат се онези, които си въобразяват, че народно-демократическите свободи в България са извоювани не за народа, а за конспиратори и превратджии, за реставратори на реакцията и фашизма в нашата страна, за гробокопателите на националната независимост на България, за тези, които искат с намеса отвън, с помощта на чужда окупация да загратят властта.

Тези господа превратджии от николапетковската организация забравят, че народно-демократическата власт в България е не само най-свободната, но и най-силната, най-мощната и най-бдителната власт в историята на нашата страна. Те забравят какво значи да вдигнеш ръка срещу един режим, който е дошъл в резултат на

едно народно въстание, срещу един режим, който се опира върху голята на огромното мнозинство от българския народ, решил с всички сили да брани своите свободи.

Та няма може някой да се съмнява в това, че отечественофронтското правителство би изменило на себе си, на своята програма, на народната демокрация, ако то би продължило да търпи една партия от конспиратори, от превратджии и от отбори?

Какво биха казали по това десетките хиляди сина и дъщери на българския народ, които умряха в борбата против фашизма, в партизанските отреди, в полицейските участъци, в затворите и конспираторичните лагери, които умряха не за друго, а за да извоюват правата и свободите, които николапетковци с чужда помощ отън и с преврат искат да стъпкат, за да върнат отново нашата страна назад към кървавото царство на реакцията и фашистката диктатура? Как бихме се оправдали ние пред скъпата памет на падналите на 9 юни 1923 г., пред паметта на Стамболийски и неговите другари, които станаха жертва на също такъв престъпен преврат на реакционните и фашистки сили в страната, какъвто готвеше против отечественофронтската власт Никола Петков и неговата организация?

Отечественофронтската власт би се показала недостойна за оного свещено и велико дело на свободата и демокрацията, за което умряха десетките хиляди народни герои, ако тя не би взела всички, абсолютно всички необходими мерки, за да защити скъпите завоевания на народа.

Г-жи и г-да народни представители! Вие четете нашия ежедневен печат, вие слушате гласа на народа от села и градове. Това е здравия разум на народа, който иска разтурянето на организацията на Никола Петков. Нашият народ ясно схваща, че не може главата на една организация да бъде конспиратор, да си служи голими подред с легални и нелегални средства за подготовката на държавен преврат, без той да има съдействието на ръководния апарат в тази организация. Вярно е, казва народът, че рибата почва да мършее от главата, но вярно е също и това, че когато една риба се е вмисляла, то не се хвърля само главата, а се хвърля цялата риба. (Ожидание)

Не може, заявява народът на своите събрания, да не се разтури една организация, която е станала гнездо на конспиратори, превратджии, саботори и шпиони. Не може да не се забрани една организация, която се е превърнала в обединителен център на реакционните сили и на всички фашистки остатъци в нашата страна, с една дума: на всичко онова, което е смъртен враг на народната демокрация, на 9 септември, на националната независимост на нашата страна.

Това не са големи приказки. Това са положително установени факти в редица съдебни процеси, включително и в процеса против Никола Петков.

Какво говорят тези факти? Фактите говорят, че организацията на Никола Петков е престъпна още в своето зачатие. Както е известно, нейният духовен баща — това е Гемето. Вие всички си спомняте провокаторската политика, провеждана от този политически авантюрист. Гемето бе, който отвори широко вратите за навлизането на фашистките и реакционни елементи в Земеделския съюз. Тези елементи малко по-късно станаха ръководният фактор в организацията на Никола Петков.

Гемето е също така родоначалникът на конспиративната дейност, на създаването на бойни групи и тайни канали за Гърция и Турция, дейност, която малко по-късно бе подхваната и разширена от Никола Петков и целия ръководен кадър на неговата организация.

Ето този господин, Г. М. Димитров, който с чужда помощ се изгълъзна от ръцете от българското правосъдие, сега от чужбина пише статии против народно-демократична България, които се печатат в монархо-фашисткия печат в Гърция, постави се в тъмна услуга на чужди реакционни кръгове, за да води една предателска дейност по отношение на своята родина.

Между впрочем не е безинтересно да се отбележи фактът, че този чужд агент и предател е още член на така наречения Български народен земеделски съюз — Никола Петков. Нещо повече, Никола Петков в съда открито се солидаризира с дейността на Гемето. Не е ли това още един аргумент, покрай многото други, за антинародния и престъпен характер на организацията на Никола Петков?

Започнатата от Гемето провокационна дейност за разрушаване единството на демократичните сили бе продължена по-нататък с завидна ревност от Никола Петков. Той се отдели от Отечественния фронт и образува опозиционен Земеделски съюз. В съда се установи, че сам Никола Петков тогава е заявил, че откъде се иска образуването на истински Земеделски съюз и че ако той не го образуваше, то ще го образуват Недялко Атанасов и Христо Стоянов. Вие се досещате, г-жи и г-да народни представители, откъде другаде може да се иска, ако не от враговете на нашата родина, разцеплението и отслабването на демократическите сили в нашата страна. Вие виждате следователно порочното начало на така наречения Български народен земеделски съюз — Никола Петков.

Зачената престъпна организация на Никола Петков продължава и престъпно да се развива и да действа. Не разчитайки на доверието на народа, Никола Петков и неговата организация тръгват по тъмните пътища на конспирацията, при разчитането на външна намеса и на подготовка на преврат.

Легалната дейност, която организацията на Никола Петков развива, преследва само целта да разпалва недоволството срещу народната власт, да сее бунт, да призовава към неподчинение на законите и на органите на властта, към саботаж и терористическа дейност. На тази цел служи, както тяхната устна, така и печатната им пропаганда.

Така нареченото „Народно земеделско знаме“ бе се превърнало в трибун на кървави разпри, на омраза, на поощряване саботажни и терористически действия.

От стотици най-чудовищни примери аз ще ви приведа тук само един-два, за да видите докъде беше стигнал престъпният авантюризм на николапетковата опозиция. За тях спомена министърът на правосъдието, но те са толкова чудовищни, че няма да бъде излишно, ако бъдат повторени.

В статията „За народни права и свободи“ от 17 октомври 1945 г. ние четем между другото и следния призив към бунт: „Ако има хора още жадни за кръв, тази кръв ще се пролее, но правдата ще възтържествува, въпреки всичко, защото цял народ иска свободата си“. А в „Народно земеделско знаме“ от 27 ноември 1945 г. в статията „Долу ръцете от светицата на българския народ — търновската конституция“ се казва между другото и следното: „Той — българският народ — ще мине в открит борба и ще наложи волята си на отговорни и неотговорни фактори, така както я наложи на един монарх и го принуди да абдикира“.

Къква легална опозиция може да бъде нанстина една организация, чийто орган призовава българския народ на открит борба, на въоръжена борба — за такава става тук дума — срещу една законно установена власт? Просто трябва да се учудва човек, колко е голямо търпението на отечественофронтовското правителство!

И само това ли беше? Ами махзарите и чудовищните клевети, които ежедневно се сипеа и злепоставяха нашата страна пред света! Ами престъпната агитация на николапетковата опозиция по отношение на армията с цел да внесат в нея разложение и да се отслаби боеспособността ѝ! И затоплянето, че това ставаше в един момент, когато гръцките монархофашисти точеха зъби на България, искаха да загребат голям къс българска територия и когато на митингите в Атина и Солун се издигаха призови: „Напред към София!“ Може ли да има по-подли и престъпни и антинационални цели от тези, на които служеше опозицията на Никола Петков?

Вие си спомняте, че в същото това време николапетковци в речи и печат държяха един провокаторски език по отношение на Съветския съюз, нашия освободител и към другите братски славянски страни. С това се преследваше целта да бъде изолирана България от своите най-добри приятели, за да стане тя лесна плячка на лобещите я врагове. Същевременно те раздухваха и разчитаха на конфликт между съюзените велики сили.

Ние тук няма да припомняме онези факти, когато в печата, в речи по мегдани и дори тук на тази трибуна се редяха николапетковски депутати, за да чернят, да хвърлят кал върху големите, от историческо значение реформаторски дела на отечественофронтовската власт. Лозунгът беше, всичко в нашата Народна република да се отрицава, всичко да се оклевети, всичко да се очерни.

Защо бе нужно всичко това, сега вече е напълно ясно. Съдебните процеси най-убедително разкриха, че всичко това се е вършило с цел да се подготвят условия, както вътре в страната, така и в чужбина, за един преврат против народната власт. Във всички процеси по разкритите конспирации, както военните, така и другите — като тези на михайловите терористи, на михайловата ВМРО, като тези на терористическите организации на legionerите и другите виновни — подсъдимите единодушно заявяват днес, че главният подбудител, който ги е потянал към престъпна дейност, който ги е окуражавал и поощрявал към нея, това е антинародната и вражеска пропаганда на опозиционния печат. Зеленото знаме на николапетковата организация наистина изигра една престъпна роля на подбудител към вражеска, към конспиративна и саботажническа дейност.

Съдебният процес против Никола Петков, както и другите процеси, разкриха обаче и една друга страна на престъпната дейност. Това е, че редица ръководни хора от николапетковата организация — Петър Коев, Рангел Даскалов, Димитър Цветков Иванов и др., начело със самия Никола Петков — непосредствено са подбуждали към създаване на конспиративни организации и сами са участвували и ръководили тези организации. Там се разкри, че така наречената николапеткова опозиция се бе превърнала в истински ръководен политически център на конспиративни организации, като „Военен съюз“ начело с генерал Кирил Станчев и полковник Марко Иванов, „Неутрален офицер“, начело с генерал Иван Попов, терористическата група в Голем таз в Свищовско, шпионската група в Смолян и много други подобни.

Докъде е стигнало тясното сътрудничество между военните конспиративни организации и организацията на Никола Петков се вижда още и от факта, че органът на последната „Народно земеделско знаме“ е служил същевременно и като легална трибуна на военните конспирации. Зеленото знаме е напечатало три статии на полковник Марко Иванов, а организациите на военните конспирации от своя страна са препечатвали и разпространявали лозунгите и призивите на опозицията. Както виждаме, взаимнотодействие и сътрудничество между политическия център и неговите конспиративни подразделения е напълно.

Г-жи и г-да народни представители! На вас са известни фактите. Аз тук ще ви приведа само една малка част от това, което заявява в съда по процеса на Никола Петков един от най-доверените хора на последния — Д. Ц. Иванов. Ето какво казва той:

На 23 април 1947 г. подсъдимият, Д. Ц. Иванов, отново посещава Никола Петков. Тук той му докладва, че техните хора по места започват да се отчайват и разколебават и искат да му даде конкретни указания за бъдещата им дейност. Никола Петков му заявява: „На първо място вие долу трябва да преминете към по-активна и смела борба, да активизирате нашите хора към смели нападения над органи на властта, към саботажни мероприятия, да правите известни нареди, с цел да се предизвикат смутове и експлозии и да се затрудни правителството. На второ място трябва да подготвите нашите кадри за една въоръжена борба нестима поа-

вителството, като на някои наши хора им кажете да намерят начин да се въоръжат. Трябва да им се съобщят тия мои разговори и инструкции горе и да им се каже, че само чрез вътрешни безредници в страната, предизвикани от опозицията, ще можем да предизвикаме една въоръжена интервенция и нахлуване на чужди войски у нас от териториите на Гърция и Турция.“

В резултат на тези инструкции бяха извършени в Свищовско палежи и хвърлена бомба и тежко наранени кметът и жена му в с. Хаджидимитрово, Свищовско.

Друг член на постоянното присъствие на николапетковия съюз Рангел Даскалов, бивш депутат, също дава инструкции от името на постоянното присъствие на николапетковата организация за метежи и терористически акции. В резултат на тези инструкции става нападение в с. Чокоба, Сливенско, и редица други места. Също така и секретарят на ЗМС на Никола Петков — Сърбински, дава инструкции на Гочо Стефанов, околийски организатор в Карнобат, за конспиративна дейност и много още други подобни.

Докъде е стигнал николапетковият земеделски съюз в своята престъпна и предателска дейност, показва особено ясно шпионската група на николапетковистите в Смолян. От органите на гръцката Държавна сигурност и гръцкия генерал на пограничните войски в Ксанти е било получено съобщение до председателя на околийското настоятелство на николапетковистите в Смолян, че ги викат в Ксанти за разискване на важни политически въпроси. Събрало се ръководството на николапетковата околийска организация и решило да изпрати свой доверен човек в Ксанти. На този доверен човек те му дали шпионски сведения за разположението на българските войски, че има нов артилерийски полк дошъл еди-къде-си, че има една дружина и т. н., а също така му поръчали да уговори с гръцките офицери, о гръцкия генерал постоянни канали в случай на нужда за Гърция. Когато председателят на настоятелството не се решил да отиде, а така също организаторът и другите, понеже ще се забележи тяхното отсъствие, вземат те друг свой доверен човек и го пращат да отиде в Ксанти. Отива той в Ксанти, посрещнат най-сърдечно от органите на гръцката Държавна сигурност. След като той им дал необходимите сведения за разположението на българските войски и след като те му дали редица още въпроси от такъв характер, тогава генералът му съобщил, че се касае за една много важна политическа работа, за това и те викали да дойдат хора от ръководството на николапетковия съюз. Казва се до това, да се подпише една петиция, един документ, че Земеделският съюз на Никола Петков в Смолян е съгласен да се измести гръцката граница навътре в територията на България до върха „Рожен“.

Заръчва се този човек, съобщава всичко това на ръководството на околийското настоятелство на николапетковия земеделски съюз. Но в тоя момент се разкрива конспирацията и се осуетяват всичките тези престъпни противобългарски планове на тази конспиративна група.

Но кое е важното тук да се отбележи, г-да и г-жи народни представители? — Важно е да се отбележи, че гръцките власти са точно информирани, гръцкият генерал е точно информиран за имената и фамилията на николапетковите организации по граничните краища и тях викат, за да им дават важни сведения за разположението на българските войски.

Вие можете да си представите до какви престъпни предели е стигнала антинародната и антибългарската дейност на николапетковата организация.

Ето какви показания дава в съда главният виновник, председателят на околийското настоятелство Георги Шонгов. Те са много къси, аз ще ви ги прочета: „Вследствие на безогледната борба на опозицията у мене се беше притъпило всякакво чувство на национално съзнание и за мислех, че за борба срещу властта са позволени всички средства, включително и предателството и шпионажът.“

До къде е обработена тяхната психика, тяхната душа да станат открити предатели, да изгубят всяко национално чувство, че са българи! И когато генералът задава въпроса на николапетковия доверен човек, с когото разговаря: „Вие съгласни ли сте границата да стигне до връх „Рожен“? Той казва: „Ние сме съгласни цяла България да бъде окупирана от чужди войски, но да не бъде под властта на Отечествения фронт.“

От мнозинството: Позор! Позор!

Владимир Поптомов (к): Пита се: кой народ и коя власт, па била тя и най-демократичната, която уважава себе си, би могла да търпи една организация, която в своята безогледна антинародна и престъпна агитация е отишла дотам, че е престъпила окончателно всякакво чувство на национално и българско съзнание в своите привърженици?

Г-жи и г-да народни представители! Може да се постави въпросът: само Никола Петков, Петър Коев, Рангел Даскалов, Сърбински, Д. Ц. Иванов и други отделни ръководни хора на петковата организация ли са конспиратори, или това е политически курс, политическа линия на цялото им ръководство — линия, предназначена да бъде поведена в цялата им организация? Фактите, установени в съдебните процеси, не оставят никакво съмнение, че това е обща политическа линия на цялата организация на Никола Петков.

Впрочем забележително обстоятелство е, че сам Никола Петков призна в съда, че той не е вършил абсолютно нищо без знанието и съгласието на постоянното присъствие и на другите ръководни органи на неговата организация. Това признаване на Никола Петков не бива да се забравя.

Недейте забравя също така факта, че при снемането мандата на Никола Петков тук, от тази трибуна, излязоха да говорят в неговата защита редица депутати от голямата му, които се солидаризират

раха напълно с неговата дейност. А каква е неговата дейност, вече е известно на целия свят от разкритията в съда и от присъдата на Софийския областен съд. Но което е важно да се отбележи — и след присъдата обаче ние не видяхме ръководството на Никола Петковата организация да порица неговата престъпна дейност.

Какво говори това, г-жи и г-да народни представители? — Това говори само едно, че те са солидарни с Никола Петков и с неговата дейност, че те са съмишленици в неговата престъпна дейност. Следователно тази присъда не засяга лично само Никола Петков. Това е присъда и против цялата организация на Никола Петков, присъда върху това змийско гнездо от конспиратори, саботьори и шпиони.

Разбира се, не ще се намери разумен човек у нас, който да стрича, че доду в дружбите на николапетковата организация има заблудени, по недоразумения влезли там, честни хора, добри българи. Ние апелираме към тези добри българи час по-скоро да разберат своята грешка и да се приобщат към своя народ, който под ръководството на отечественофронтовското правителство, начело с мъдрия народен водач и учител Георги Димитров (Ръкоплескания от мнозинството), е запретнал ръкави, за да изгради светлото бъдеще на своята родина. В това отношение тия заблудени хора заслужават да им се окаже помощ от всички отечественофронтовци. Ние не се съмняваме, че те ще бъдат приети в Отечественния фронт така, както се приемат временно заблудили се, но осъзнали най-сетне своята заблуда братя.

Г-жи и г-да народни представители! Искам да се спра още на един въпрос. Това е въпросът дали отечественофронтовското правителство е предупреждавало своевременно опозицията на Никола Петков за опасния път, по който тя е тръгнала? — Да, предупреждавало я е много пъти и е правило възможното да я отклони от наклонената плоскост. Отечественофронтовското правителство и особено неговият ръководител министър-председател Георги Димитров е заявявал не един път, че днешната отечественофронтовска власт не е против една опозиция, но тя е за една опозиция лоялна, упражняваща гражданска критика, опозиция действаща в рамките на законите на Народната република, опозиция патриотична, българска опозиция.

В изпълнение на Московското решение правителството направи всичко от своя страна, за да привлече опозицията към сътрудничество. Напразно! Както е вече установено, Никола Петков и ръководството на неговия съюз още предварително са сити решили да не приемат никакво сътрудничество с Отечественния фронт и по този начин съзнателно да прозаят решението на Московската конференция. От своя страна министър-председателят на днешното правителство няколко пъти се опитваше да въздейства върху опозицията, дано да се опомни.

Още на 6 ноември 1945 г. в първата своя реч след завръщането на др. Георги Димитров в България ние слушаме следното. Като говори за партията на Отечественния фронт, че са обединени върху една положителна платформа, другат: Димитров характеризира по следния начин опозицията: „А погледнете опозиционерите на каква база са обединени. Ако има някакво обединение между тях, доколкото има известно обединение, то е обединение върху почвата на разрушаване единството на народа. Ако има някакво обединение между тях, то е върху почвата на отрицанието, на омразата, на враждата против Отечественния фронт, против великото историческо дело на Отечественния фронт. Те имат конструктивна, гражданска програма, те имат само разрушителна и отрицателна програма.“

На 15 ноември 1945 г. в своята предизборна реч др. Георги Димитров дава следната характеристика за тях: „Отказвайки се да участват в изборите, нямат никаква положителна народолюбива програма, опозиционерите тръгват по пътя на прозоциите, на диверсионните и терористическите актове, на стопански саботаж, на предизвикване смут и безредици в страната. Това не е сериозна политическа опозиция, а сборище от политически честолюбци и кариеристи, адвокати на реакцията жадуващи и алчни за власт.“

Още в 1945 г. е това предупреждение към опозицията.

Един от мнозинството: Няма кой да слуша!

Владимир Поптомов (к): Слушайте! По-нататък др. Димитров прави конкретно предложение за сътрудничество с опозицията и то е след изготвянето на двегодишния стопански план. Др. Димитров се обърна към тях, към опозицията, и им постави три условия за сътрудничество.

Първото условие е, опозицията да преустанови провокаторските си обструкции във Великото народно събрание и да не изразява на трибуната хулигани и клеветници.

Второто условие е, опозиционната преса да престане да излъчва против народната власт и против строителството на България.

И третото условие е, опозицията да престане да се занимава с конспирации и да даде указание на хората си да участват в строителните бригади, в общонародните акции, в осъществяването на стопанския план, в издигането на нашата страна като могъща, силна и с щастливо бъдеще страна.

Какво лошо има в тия условия? Защо не се опомни опозицията? Какво има тук, което им пречеше на тях? Какво имаше противонародно в тия условия? Не, те са тръгнали по наклонената плоскост и продължават да вървят. Няколко опомняне. Те отблъскаха протестната им великодушна ръка на министър-председателя. Нека носят сега своите последици.

Нещо повече В тизгодишното първомайско обръщение до българския народ направено беше едно последно предупреждение към всички народни врагове и към опозицията. В това обръщение ние вием между другото: „Изпълнявайки волята на народа и опирайки

се на неговата мощна поддръжка, сравтелството е твърдо решено да пресече из корен всички противонародни и предателски действия. Всички явни и скрити саботьори против стопанския план, всички конспиратори против народната власт и следваната мирна, демократична външна политика ще изпитат справедливата суровост на законите на Народната република, без да се гледа на тяхното обществено положение и техния ранг.“ — Открито предупреждение вече към Никола Петков да се откаже от конспирациите. Не се отказва, продължава да не приема сътрудничество.

Както виждаме, опозицията на Никола Петков е предупреждавана много пъти. Нещо повече — правени й са конкретни предложения от министър-председателя да изостави престъпния път и да почне лоялно сътрудничество с Отечественния фронт. Нищо не помогна. Веднаж тръгнала по наклонената плоскост на конспирациите и на подготовката на преврат, никой повече не можеше да я спре да отиде до своя окончателен провал. По този начин тя сама се постави във от законите на нашата република, избрания път на престъплението, на конспирациите, на саботажа, на превратджийството и на шпирежа. Тази опозиция става следователно една опасна галгр на върху тялото на нашата Народна република, която трябва да се отрече, за да не разнася отравата повече и да руши здравия организъм на нашата прекрасна Народна република. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателствува Петър Каменов: Има думата народният представител Владимир Арнаудов.

Владимир Арнаудов (в): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания от мнозинството). Г-жи и г-да народни представители! След светлата дата 9 септември 1944 г. в страната ни станала дълбока, корени в твърди промени във вътрешната и външната ни политика. Всичко онова, което е прогресивно, се включи в Отечественния фронт, за да доизгради великото дело на Отечественния фронт. Обаче намериха се хора — опозиционната земеделска група на Никола Петков — които от две години назад водят една безогледна борба срещу управлението на Отечественния фронт, за да го повалят. В тази борба Никола Петков и неговите хора отидоха твърде далече и не се спираха пред никакви средства. Земеделската група на Никола Петков напусна методите на легалната политическа борба и си постави за цел с всички средства, на всяка цена да свалят от власт Отечественния фронт.

Накстна тук в Народното събрание по някой път те заявявах, че си служат с плейна борба, че те са защитници на свободите и на демокрацията, но днес става напълно ясно, че те са прибегнали до неопозволен от законите на страната средства и до отречени от демокрацията методи, за да се доберат до власт чрез насилието, оръжието и материалната помощ отвън.

Направените и редица процеси и този на Никола Петков разкрития установяват двойствения живот, който е водила тази политическа организация. Чрез заговорнически групи, терористически и саботажни действия те са целили да създадат смущения в страната и да затруднят управлението на Отечественния фронт, както и да пречат на неговото възстановително и строително дело, а чрез мрежата на военни конспирации са подготвяли насилственото заемане на властта, разчитайки в същото време на външна политическа подкрепа.

Днес става очевидно, че ако не беше будното око на властта, която разкри и демаскира домогванията на опозиционната група на Никола Петков, нашата страна би преживяла нова кървава гражданска война и големи вътрешни сътресения. Говорейки непрестанно за демокрация, тази група прибегна до услугите на враговете на народната демокрация и народните ни свободи — фашистките елементи, които намериха убежище в нея и масово навлязоха в същата.

При тези прояви така обрисувани от преждеговорящите, за да се обезпечи спокойното политическо развитие в страната и извоюваните със скъпи жертви демократически свободи, ние сме сезирали с внесенния законопроект от министъра на правосъдието за разтуряне на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков. Трябва да се разбере, че с него не се цели унищожаване на опозицията, против която Отечественният фронт не е и не може да бъде, когато тя води легална, лоялна и честна борба, но се цели да се пресечат корените на политическата дейност, която се стреми със средствата на насилието да докара връщане към отреченото от българския народ минало фашистко управление и да попречи на демократическото развитие на нашата Народна република.

От името на Българската радикална партия заявявам, че нашата парламентарна група ще гласува единодушно за законопроекта. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателствуващ Петър Каменов: Има думата народният представител Атанас Драгиев.

Атанас Драгиев (зв): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания от мнозинството). Г-жи и г-да народни представители! Днес, когато нашата страна в осиганя исторически момент се нуждае от максималното национално единство; днес, когато ще трябва да се бранят с общи усилия позициите на завоеваната народна демокрация срещу натиска на реакцията в страната и вън от нея; днес, когато демократическите сили трябва да бъдат оплотени и с общи усилия да държат под крак силите на реакцията и се осигури народното единство срещу външни опасности — в лицето на г-н Никола Петков и водения от него Български земеделски народен съюз, българският народ е имал до днес най-големия си враг.

Ясно стана на всички честни, почтени и добри българи, че тези хора са станали изразители на интересите само на реакционните и реставраторски среди у нас, които искат да върнат развитието на

нашата страна назад към нашето страховтно минало. Ясно е също за всички, че тази група е загубила своя здрав смисъл, загубила е всяка мярка, всяка политическа и гражданска отговорност пред народните и държавни интереси.

Обзети от своя фракционен бяс, от своето партизанско заслепение и фанатизъм, те не подбираха средства, за тях нямаше никакви скрупули, за тях нямаше никакъв политически морал. Те станаха едни от най-верните последователи на Макиавели, считайки че в политиката няма нужда дори от най-елементарния политически морал.

Прочее, до къде те достигнаха, се вижда от техните партийни вестници. Толкова много кал се хвърли в тези вестници върху българското правителство, върху управлението, върху живота изобщо на България! Те издигаха лъжата, клеветата в своите страници в истински култ. Това, както знаете, бе тяхната главна всекидневна храна, която поднасяха на своите читатели. И доколко бе посрачен техният разум, пролича от това, че те отричаха всичко, буквално всичко и тук в Парламента, и вън от него, и в пресата им; те отричаха всякакви, дори и най-малките заслуги на отечественофронтовското правителство, най-вече на Отечествения фронт, който бе организаторът и вдъхновителят на историческото дело на 9 септември 1944 г., който спаси страната от явна катастрофа и който направи българския народ истински стопанин на България.

Те отрекоха цялата творческа работа на днешното правителство във вътрешния и стопански живот на страната. Те се стремяха да очернят и отрекат всички народни движения и забележителни народни инициативи — плод на първия по рода си у нас и така необходим днес трудов и патриотически ентусиазъм на народните маси, каквито са трудовите бригади за взаимопомощ между селото и града и др.

Та какво ли, питам аз, не отрекоха те? Но най-престъпното, според мене, това е обстоятелството, че те използваха всички обективни трудности, които още се срещат и ще се срещат и в бъдеще в стопанския живот на страната, за да спекулират най-безсъвестно с тях. Вие помните как истерически те крещяха в своите вестници в миналото: „Дайте възлища, дайте обуша, дайте мазнина и пр. и пр.“ Те, за срам на българската общественост, станаха и махзарджии, спекулирайки най-безотговорно с трудностите в международното положение на нещастния български народ. Те разправяха, че щом дойдат на власт, щели веднага да сключат бърз и благоприятен мир за България. И това, ще се съгласите, г-жи и г-да народни представители, бе една срамна демагогия, една долна спекулация с най-върхопните интереси на нашата страна, която можеше да доведе неоправими пакости на нашия народ.

Но не е само това. В мотивите на законопроекта, който вие имате на ръка, за разтуряне на организацията на Никола Петков, са изложени толкова потресаващи факти за конспиративен и опит от Никола Петков и неговите другари за сваляне на българското народно о. ф. правителство! В него са посочени толкова факти и за деморализиране на българската войска, която те се опитаха да насочат наново в един противонароден път.

И аз смятам, че се лъжат горчиво днес всички онези, които още считат никопетковщината като проява не на реакцията и фашизма у нас, а на някакво си оскърбено честолубие или на някакви си дребни вътрешно-партийни сметки. Не! Такава самоизмама е гърде опасна днес. Никола Петков и неговите другари, под каквато и маска да се скриват, те се явяват — това вече е ясно за целия български народ — като водители и организатори на лагера на тъмните сили на реакцията в страната (Ръкоплексиона от мнозинството), лагера на реставрацията, на фашисткия режим у нас. Да, това е обективната истина, а не друга. Предателският документ особено от 26 юли 1945 г. е едно ясно указание за това.

Според мене, историята на политическия живот в България не помни по-голямо падение от това на Никола Петков и неговите приятели в един момент, който аз нарекох в самото начало извънредно сериозен, исторически и съдбоносен за българския народ. Ето защо парламентарната група на Народния съюз „Звено“, след като обстойно и обективно проучи и пречени изложените в законопроекта факти на престъпна дейност не само на Никола Петков, но и на маса неговии приятели от неговия Земеделски народен съюз, заявява, че ще гласува да се забрани и разтури Българският земеделски народен съюз — Никола Петков, неговото младежко поделение — ЗМС и всички други поделения и секции към тях, а така също да се разтури и парламентарната група на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков и се анулират депутатските мандати на нейните членове и не се допусне тяхното заместване от следващите кандидати, в списъците на които те са избрани (Ръкоплексиона от мнозинството).

Председателстващ Петър Каменов: Има думата народният представител Нисим Исаков.

Нисим Исаков (с): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Парламентарната група на Българската работническа социалдемократическа партия, от името на която се явявам на тази трибуна, ще гласува единодушно предложения от правителството законопроект за забраняване и разтуряне на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков и неговите поделения и секции по съображения, както следва.

Нашата парламентарна група след проучване на мотивите към законопроекта намира, че данните в тях са достатъчно убедителни за народната власт, за да вземе съответните мерки и по този начин се предотвратят експеси, които биха смутили спокойствието на отдала се на мирен творчески труд народ.

Достатъчно е страдал българският народ от пораженията, нанесени му от фашизма, от жертвите, които даде във войната против

него и от стопанските затруднения, които изживява. Събитията, които се развиват в целия свят, в Европа, на Балканите и по-специално в нашата страна, са от историческо и жизнено значение за бъдещето на българския народ и държава. И ето защо бдителността е първото условие за преуспяване на каузата ни.

Правителството на Отечествения фронт, което е излъчено из недрата на този народ и в което са включени всички негови политически, съсловни и стопански елементи със съответното представителство, води една народополезна външна и вътрешна политика, доказателство за което са редицата правителствени мероприятия и реформи стопански, политически и културно-просветни, които на широко бяха оповестени с историческата декларация още на 17 септември 1944 г. и на която декларация се четат подписите на представителите на днешната опозиция. Когато обаче Отечественият фронт реши, щото тази програма да не остане само написана на книга, както е било в миналото, но напротив пристъпи решително към нейното изпълнение на дело, тогава същите тия представители на опозицията плюха на подписите си и напуснаха управлението. Другояче и не можеше да бъде, защото изпълнението на програмата засяга чувствително едрия капитал, фашизма у нас. И подхранени от надеждата за успех, те хвърлиха ръкавицата на Отечествения фронт и борбата се започна с цел: разслабване единството на Отечествения фронт и впоследствие неговото сваляне и унищожаване на всички придобивки в полза на народа. Целеше се да се унищожи великото дело на 9 септември. Това бе първият безуспешен и злополучен за опозицията удар върху народното управление. Следва тяхното поведение при изборите, насрочени на 18 ноември 1945 г., когато, след като им се даде възможност да участвуват свободно в състезанието, те бойкотираха тия избори и изпратиха познатите свои махзари в чужбина и по този начин са целили да компрометират каузата на българския народ и държава. Това бе вторият злополучен за тях опит за сваляне на правителството.

Когато Отечественият фронт подготви народното допитване за премахване на омразната и проклета монархия в нас, в опозиционната преса се четеха изявления, че тази мярка била прибрзана, че това допитване до народа нарушавало принципите на демократичната търновска монархическа конституция, трябвало да се чака да порасне парчето, пък тогава да се произведе референдумът. Българският народ обаче се оказа с достатъчна политическа зрелост и гласува почти с абсолютно мнозинство за Народната република. Това бе третата проява на реакционните замисли на опозицията.

На 27 октомври 1946 г. правителството на Отечествения фронт насрочи избори за Велико народно събрание, за да бъде поставена републиката на истински демократични републикански начала. Опозиционните водачи, след като оповестиха на цял свят „непредставителността на правителството“, след като проглушиха своите патосни въвн от България, че нямало никаква свобода в страната, разчитайки на създадените у нас стопански затруднения, вследствие неурожайните реколти и нанесените опустошения от войната, разчитайки също така и на пропуски от страна на властта на Отечествения фронт, че не е отнела правата на фашистите да гласуват, както това стана в Унгария и другде, разчитайки също така и на гласовете на разните остатъци на политическата реакционна мътилка у нас от старите изживели времето си партии и пр., и пр., те вземаха участие в тия избори и получиха над един милион гласове, които в по-голямата си част произхождат именно от споменатите горе среди. Това бе четвъртият злополучен опит на опозицията за сваляне на народната власт.

Великото народно събрание започна своята законодателна дейност. И тук изпъкна най-ярко противоположният характер на опозицията с нейното невъзможно, изключващо всякакво понятие за лоялност поведение. Как не се намери нито един от тях да одобри поне един от законите на Отечествения фронт? Законите за аграрната реформа, за конфискация на незаконно придобитите богатства, за трудовите кооперативни земеделски стопанства, за монополите на тютюна и на спирта, за обмяната на парите, за еднократния данък, закона за двегодишния стопански план, чрез който ние искаме да поставим основите на индустриализацията и електрификацията и усъвършенстване на примитивното ни земеделие, едва ли не бидоха усмивни от тях като фантастични. Законът за даване известна помощ на близките на падналите бойци против фашизма не създаде ли скандали във Великото народно събрание? Какво е тяхното отношение към колосалното и велико бригадирско движение, създадено от Отечествения фронт? Бихме могли да изнесем много още факти, които характеризират опозицията в нас като истински авангард на опитващата се да се реставрира реакцията в нас и вън от нас.

Г-жи и г-да народни представители! Без съмнение налага се бдителност от страна на управлението и тази бдителност наложи настоящия законопроект. Опозиционната партия на Българския народен земеделски съюз — Никола Петков, не успяла по пътя на легалността да сваля властта, прибягна към нелегалната и конспиративна дейност, изобилна материал, за която дейност на дават фактите, изнесени в мотивите към законопроекта.

Изумождайки от дълбокото убеждение, че след разгрома на фашизма и реакцията в много европейски държави и други части на света навсякъде се създадоха управления, в които доминиращ елемент са работническата класа и близките до нея обществени слоеве, ние намираме, че управлението на Отечествения фронт в България е също такава управление, в което извоюваните позиции на трудещите се и прогресивно мислящи хора, ще бъдат не само запазени завинаги, но и ще служат като база за по-нататъшни придобивки, и че с разтурянето на групата на Българския народен земеделски съюз — Никола Петков, се предпазват българският народ и неговата държава от опити за реставриране на реакцията и фашизма в нас.

Затова нашата парламентарна група излиза по този повод със следната декларация:

Парламентарната група на Българската работническа социалдемократическа партия, като взе пред вид:

1. Че опозиционният „Български земеделски народен съюз — Никола Петков“, неговите поделения — ЗМС и др. и неговите секции са гнезда на фашизма и реставраторската реакция в нашата страна.

2. Че болшинството от неговите водачи, начело с Никола Петков са повели съюза по пътя на нелегалната борба за сваляне законно установената власт у нас.

3. Че за тази цел, техният метод на борба е чрез терористична дейност и саботажи, да предизвикат смутове и експеси в страната, та по този начин да ослабят властта, с интимната цел, да предизвикат външна намеса и чрез преврат и насилие да свалят законно установената власт у нас;

4. Че чрез възприетия напоследък от тях начин на агитация от човек на човек, те са успели да създадат гнезда у нас, които са в кълна услуга на враждебно настроените против нас държави и по такъв начин подкопават престижа на нашата страна, нейната независимост и сигурност, като нация.

5. Че гледаните до сега дела против Гемето, Петър Коев, „Щар Крум“, „Неутрален офицер“, Рангел Даскалов, Никола Д. Петков, „Военен съюз“ и др. дават обилен съдебно проверен материал в подкрепление на всичко казано дотук.

6. Че всички досега съдени за конспиративна и противонародна дейност членове на техния съюз не са изключени от техните организации и следователно сегашните водачи на съюза мълчаливо се солидаризират с тяхната дейност — заявява, че ще гласува предложението законопроект, по силата на който се забранява и разтуря Българския земеделски народен съюз — Никола Петков, младежкото му поделение — ЗМС и всички други поделения и секции към тях, а също е и за разтуряне на парламентарната им група, като се анулират депутатските мандати на нейните членове. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: Няма записани други оратори. Пристъпваме към гласуване на законопроекта.

Който г-да народни представители приемат по принцип законопроекта за забраняване и разтуряне на Българския земеделски съюз — Никола Петков и всичките му поделения и секции, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Членовете на Бюрото, министрите и народните представители от мнозинството стават прави и продължително ръкоплескат)

Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър Ради Найденов: Г-да народни представители! Пред вид на обстоятелството, че няма изказвания против законопроекта, нито предложения за негово изменение, моля, да се съгласите той да бъде гласуван по спешност и на второ четене. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ Петър Каменов: Г-да народни представители! Съгласно чл. 56 от правилника за вътрешния ред на Великото народно събрание, „В извънредно неотложни случаи, или когато законопроектът не е предизвикал големи разисквания, правителството може да поиска от Събранието да гласува законопроекта по спешност, т. е. да се пристъпи веднага към второ четене, без да се изпраща законопроектът в надлежната комисия.“

Който са съгласни с предложението на г-на министра на правосъдието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Ръкоплескания от мнозинството)

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта на второ четене.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете)

ЗАКОН

за забраняване и разтуряне на Българския земеделски народен съюз — Никола Петков и всичките му поделения и секции

Председателстващ Петър Каменов: Който г-да народни представители приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете чл. 1)

Председателстващ Петър Каменов: Който г-да народни представители приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете чл. 2)

Председателстващ Петър Каменов: Който г-да народни представители приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете чл. 3)

Председателстващ Петър Каменов: Който г-да народни представители приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете чл. 4)

Председателстващ Петър Каменов: Който г-да народни представители приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Владимир Димчев (к): (Чете чл. 5)

Председателстващ Петър Каменов: Който г-да народни представители приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Ръкоплескания от мнозинството)

Г-да народни представители! Председателството предлага следното заседание на Великото народно събрание да се състои на 16 септември, 15 ч. при следния дневен ред:

Одобрене на предложенията:

1. За одобрение 32-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 1 юли 1947 г., протокол № 104 — относно изваряването на спирт негодни мармалади и плодови концентрати.

2. За продължаване срока на службата по ведомството на Министерството на народното просвещение на френския поданик Алфонс Бартел.

3. За одобрение решенията на прошетарната комисия, протоколи № № 7, 8, 9 и 10.

Който г-да народни представители приемат следното заседание на Великото народно събрание да се състои на 16 септември, 15 ч. с този дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Закривам заседанието.

(Закрито в 13 ч. 10 м.)

Секретари: (п.) ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ
(п.) ЯНИ ЯНЕВ

Началник на стенографското отделение: (п.) ТОДОР АНГЕЛНОВ

Подпредседател: (п.) ПЕТЪР КАМЕНОВ

* За текста на часовете виж първото четене на законопроекта на стр. 442.